

Resultatredovisning

2024

Svenska
Filminstitutet

Innehåll

Vd har ordet	4
Filminstitutets uppdrag	5
Den nationella filmpolitiken.....	5
Det svenska filmåret 2024.....	6
Konstnärlig frihet	7
Filmpolitiskt mål 1: Utveckling och produktion av värdefull svensk film sker kontinuerligt och i olika delar av landet	8
Stöd till utveckling och produktion av ny svensk film.....	9
Efterhandsstöd.....	11
Talangutveckling.....	12
Filmpolitiskt mål 2: Allt fler ser värdefull film som sprids och visas i olika visningsformer i hela landet	13
Ny svensk films väg till publiken.....	14
Stöd till distribution och visning	15
Stöd till att stärka biografstrukturen i Sverige.....	17
Guldbaggen	17
Filmpolitiskt mål 3: Filmarvet bevaras, används och utvecklas	19
Filminstitutets samlingar	20
Reproduktion av film.....	22
Publika verksamheter	23
Filmpolitiskt mål 4: Svensk film sprids alltmer utomlands och kvalificerat internationellt utbyte och samverkan sker på filmområdet	25
Internationell lansering och distribution av ny svensk film	26
Svenskt filmarv internationellt	28
Internationellt utbyte och samverkan	29
Filmpolitiskt mål 5: Barn och unga har goda kunskaper om film och rörlig bild och ges möjlighet till eget skapande	32
Barn och ungas kunskap om film.....	33
Barn och ungas eget skapande.....	33
Stöd till filmkulturell verksamhet för barn och unga	33
Filmpolitiskt mål 6: Jämställdhet och mångfald präglar filmområdet	35
Jämställdheten i produktionsstöd	36
Stöd till filmverksamhet på de nationella minoritetsspråken	38
Filmpolitiskt mål 7: Filmen bidrar till att stärka yttrandefriheten och det offentliga samtalet	39
Sammanställning indikatorer	41
Kompletterande verksamhet	42
Stiftelsen Svenska Filminstitutet	46
Organisation	46
Ekonomisk översikt 2022–2024	49
Källor	51

Omslag: *Den sista resan* är en dokumentärfilm från 2024, i regi och manus av Filip Hammar och Fredrik Wikingsson. Producent Lars Beckung och Petra Måhl. Filmen var den mest sedda svenska filmen på biograf 2024, valdes till Sveriges bidrag till Oscarsgalan och vann Guldbaggen för Bästa Dokumentär och Guldbaggens Publikpris på Guldbaggegalan 2025. Foto: Nexiko/Nordisk Film

Vd har ordet

När jag tillträdde som vd i april 2024 gjorde jag det med målet att Filminstitutet ska återta rollen som den samlande spjutspetsorganisationen för all svensk film, för filmkonsten, filmskaparna och för publiken. Filminstitutet behövde återuppta dialogen med hela den svenska filmbranschen från upphovspersoner till producenter, distributörer, biografägare och alla andra som finansierar och visar svensk film. Som ett viktigt steg har jag initierat en förstudie över vilka skiften som måste adresseras för att svensk lång spelfilm ska kunna *nystarta*, dvs. upplevas vital, spännande och tillgänglig, och vi har under hösten samlat representanter från filmens alla led för att tillsammans utveckla de initiativ som skapar bättre förutsättningar för den framtida svenska filmen.

Ett annat stort fokus har varit att komma till rätta med Filminstitutets ekonomi. Efter att ha genomfört en besparingsplan, som tyvärr innebar större personalneddragningar, har vi nu en verksamhetsbudget i balans kommande verksamhetsår. Under hösten har vi också reviderat våra stöd för att få bättre samlad effekt med de tillgängliga medel som står till buds.

Filmbranschen har under flera år saknat en övergripande strategi för den svenska filmen. Man har också mött allt större utmaningar genom kostnadsökningar, inflation, fördröjda pandemieffekter, förändrade tittarbeteenden och delvis nya affärsmodeller där man tvingats sälja bort rättigheterna till sina verk över orimligt lång tid. Detta gäller både den långa spelfilmen och dokumentärfilmen. Nationella och globala tv-kanaler och strömningstjänster kunde under tv-dramats guldålder hålla i gång den svenska branschen. När guldåldern nu är över och allt fler starka upphovspersoner vill tillbaka till den långa spelfilmen har Filminstitutets stödmedel urholkats, vilket blir extra tydligt i jämförelse med våra nordiska grannländer.

Att tongivande upphovspersoner vill göra film igen är en ljuspunkt, liksom det ökade intresset för film bland den yngre publiken. Detta gäller intressant nog också äldre film, både hos tv-kanaler och strömningstjänster. Filminstitutets eget Cinematek lockar och har idag samma publikantal som 1986.

Vi har under 2024 sett vad enskilda titlar som *Den sista resan*, *Hammar skjöld* och framgångsrika familjefilmer kan göra för den svenska marknadsandelen på bio, som under januari till april låg på 35 procent. Svensk film på bio ökade från 1,9 miljoner besök till 2,3 miljoner 2024, så den svenska publiken vill se svensk film, de måste bara erbjudas en större bredd i utbudet.

Ett utbrett missförstånd är att den breda, publika filmen inte behöver offentligt stöd, men utan det offentliga går det inte att attrahera det större privatkapitalet. Filminstitutets fördelning av stöd är en förutsättning för svensk filmproduktion, för distribution och visning och biografier i hela landet. Det offentliga stödet är också en förutsättning för ett ändamålsenligt bevarande av vårt svenska filmarv samt tillgängliggörande av detsamma. Filmen behöver en injektion, och min förhoppning är att den kommande Filmutredningen rymmer såväl en klok nulägesanalys, som ett bärkraftigt förslag kring stärkt finansiering.

För svensk film i framtiden!

Anna Croneman, vd Svenska Filminstitutet

Filminstitutets uppdrag

Stiftelsen Svenska Filminstitutet har ett uppdrag att genomföra regeringens filmpolitik med utgångspunkt i de filmpolitiska målen som är beslutade av riksdagen. Filminstitutet stödjer utveckling och produktion samt distribution och visning av värdefull film och representerar den svenska filmen internationellt. I uppdraget ingår också att bevara och tillgängliggöra det svenska filmarvet, samt att verka för att barn och unga har goda kunskaper om film och rörlig bild.

Den nationella filmpolitiken

Den nationella filmpolitiken är formulerad i den vision och de sju mål som ingår i propositionen Mer film till fler – en sammanhållen filmpolitik (2015/16:132). Vision och mål konkretiseras årligen i regeringens riktlinjebeslut. Enligt visionen ska svensk film ha hög kvalitet och uppvisa sådan bredd och mångfald av berättelser att den angår alla samt vara ett självklart och tillgängligt val för publiken i hela landet och attraktiv internationellt.

Målen för den nationella filmpolitiken:

Filminstitutets uppdrag 2024 enligt riktlinjebeslut

Av regeringens riktlinjer följer att Filminstitutet aktivt ska verka för att den svenska filmpolitiken genomförs och att de filmpolitiska målen ska vara utgångspunkt. En stor del av Filminstitutets verksamhet är att fördela stöd enligt förordningen (2016:989) om statsbidrag till film. Utöver det ska Filminstitutet också ansvara för statistikinsamling, omvärldsanalys och uppföljning av svensk filmproduktion och filmpolitiska insatser samt utse råd med sakkunniga personer med syfte att ha en rådgivande roll i utformningen av de filmpolitiska stöden och i andra för rådsaktörerna relevanta frågor. Filminstitutet ska även bevara och tillgängliggöra kulturarvet för fler, samtidigt som det är viktigt att ur beredskapssynpunkt trygga samlingarnas fortlevnad. Filminstitutet ska hela tiden utveckla verksamheten för att kunna möta nya utmaningar på filmområdet.

Det svenska filmåret 2024

Antalet biobesök till svensk film 2024 uppgick till cirka 2,3 miljoner, den högsta siffran sedan 2018. Det innebar en andel på 22 procent av de totala biobesöken under 2024. Föregående år var antal biobesök till svensk film 1,9 miljoner, motsvarande en marknadsandel på 17 procent. De mest sedda svenska filmerna på biograf under året var *Den sista resan*, *Hammarskjöld*, *Håkan Bråkan 2* och *Sommartider*. Svensk dokumentärfilm hade nära 700 000 besök, en rekordsiffra som inte enbart berodde på de exceptionella framgångarna för *Den sista resan*. Antalet svenska dokumentärer med minst 10 000 besök var också högre än tidigare år.

Totalt uppgick biobesöken till 10,3 miljoner, en minskning med åtta procent jämfört med 2023. Att de totala besöken minskade trots att svensk films besök ökade, förklaras bland annat av tidigare strejker i Hollywood, vilka bidrog till ett mindre attraktivt utbud av amerikanska biofilmer.

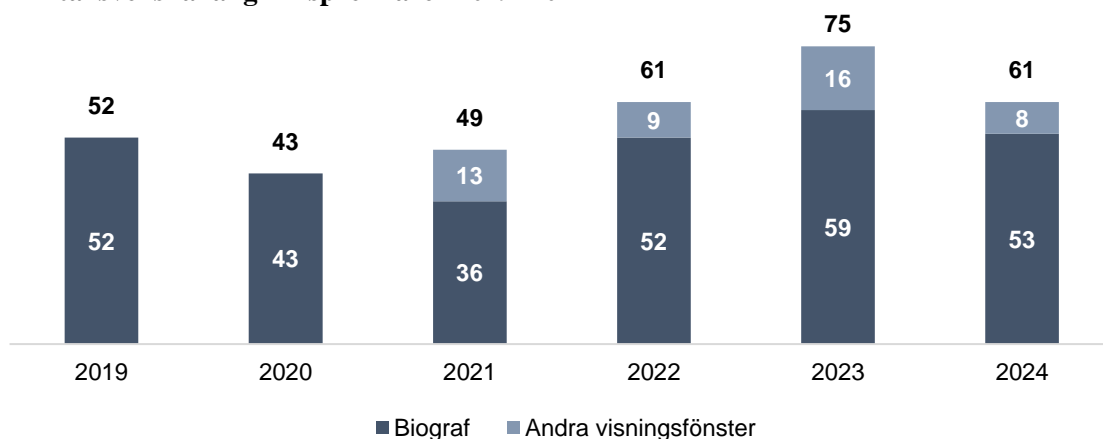
Trots ökade biljettpreiser har inflationen under de senaste åren varit högre än prisökningen på bio. Detta innebär en fortsatt utmanande situation för svensk filmproduktion och det har blivit allt svårare att finansiera en svensk biofilm. Biografen står för en liten del av allt filmtittande men för en hög andel av de summor som svenska konsumenter lägger på film, samt av de intäkter som går tillbaka till svensk filmproduktion.

Biografstrukturen i Sverige domineras av en enskild aktör med utländsk ägare, som står för cirka två tredjedelar av marknadens omsättning (Filmstaden). Därutöver finns en medelstor biografkedja som äger flersalongsbiografer i både mindre städer och storstäder (Svenska Bio) samt många olika typer av lokala biografägare, så som ideella föreningar och privata aktörer som äger en eller flera biografer på mindre orter. Under 2024 hade totalt 327 långfilmer biopremiär i Sverige, vilket var i nivå med 2023. Antalet premiärsatta svenska långa spelfilmer och dokumentärer på bio var 53, en minskning jämfört med föregående år.

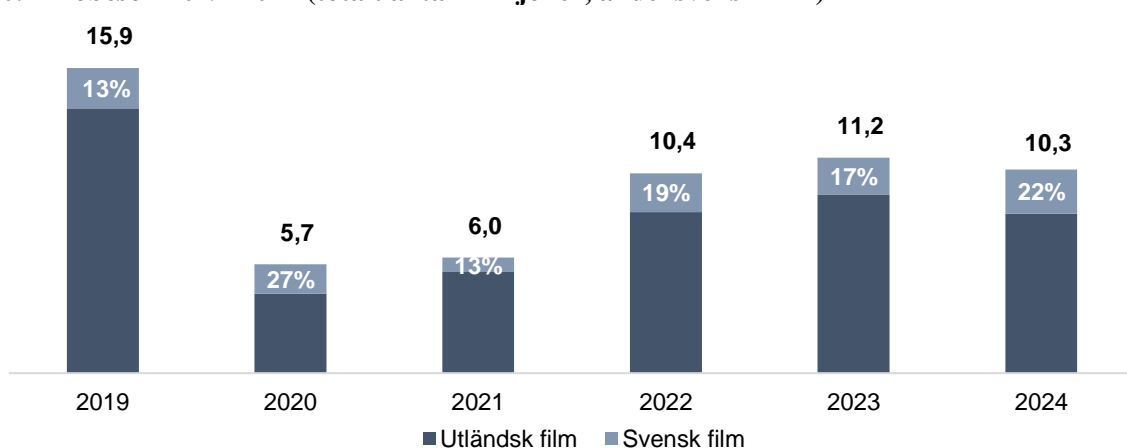
Intresset för att se svensk film var högt under året och svensk film nådde ut brett till publiken även via andra visningsfönster än biograf. Den genomsnittliga svensken såg tio svenska filmer under året vilket innebär att 98 procent av tittandet skedde på andra platser än biografer. Totalt hade åtta svenska långa spelfilmer och dokumentärer premiär direkt på strömningstjänster eller tv, en halvering jämfört med året innan. I Filminstitutets publikundersökning, som genomfördes under fjärde kvartalet 2024, uppgav 40 procent att de sett svensk film (oavsett produktionsår) minst en gång i månaden under året. Motsvarande siffra föregående år var 39 procent. Svensk andel av totalt filmtittande oavsett plattform var 26 procent.

Svensk film visades liksom tidigare år på några av världens främsta filmfestivaler under 2024. Till exempel visades *Passage* på filmfestivalen i Berlin, *Israel Palestina på svensk TV 1958–1989* på filmfestivalen i Venedig, *Den svenska torpeden* och kortfilmen *Däck 5B* på Toronto filmfestival och *Hacking Hate* på Tribeca Festival i New York. Samtidigt fick *Passage* bred spridning på biografer i ett stort antal länder. Flera nya svenska filmer såldes för framtida exploatering internationellt och flest försäljningar hade *Den sista resan*, *Passage* och *Super-Charlie*.

0.1 Antal svenska långfilmspremiärer 2019–2024

0.2 Biobesök 2019–2024 (totalt antal i miljoner, andel svensk film)

Konstnärlig frihet

Filminstitutet har ett uppdrag att verka för att den svenska filmpolitiken genomförs utifrån de sju filmpolitiska målen. Den filmpolitiska visionen är att svensk film ska hålla hög kvalitet och uppvisa en sådan bredd och mångfald av berättelser att den är en angelägenhet för alla. Utgångspunkten vid fördelning av stöd är en bredd bestående av olika genrer, perspektiv och målgrupper för att skapa bästa möjliga förutsättningar att nå de filmpolitiska målen, utan att påverka den konstnärliga friheten. För att säkra denna konstnärliga frihet har Filminstitutet arbetsprocesser och interna beslutsgångar som är tydliga och transparenta. Filminstitutets konsulenter och handläggare tar ställning till ansökningar utifrån de bedömningskriterier som finns i stödets olika riktlinjer. Tre kvalitetskriterier; originalitet, hantverksskicklighet och angelägenhet, utgör grunden för konsulenternas bedömningar av ansökningar om produktionsstöd. Filminstitutet skiljer på bedömningsprocessen av det enskilda projektet och på det övergripande uppdraget, som till exempel att redovisa statistik fördelat på kön, som löper över tid. Det enskilda projektets konstnärliga kvalitet är överordnad i bedömningsprocessen och att skapa likvärdiga förutsättningar för de sökande är prioriterat.

Filmpolitiskt mål 1:

Utveckling och produktion av värdefull svensk film sker kontinuerligt och i olika delar av landet

Filminstitutet ska bidra till att stimulera utveckling och produktion av svensk film med en bredd och mångfald av berättelser över hela landet. Det sker genom fördelning av ekonomiskt stöd till produktion av lång spelfilm, kortfilm och dokumentärfilm.

Filminstitutets stöd skapar förutsättningar för kontinuitet och långsiktighet när det gäller filmproduktion, något som är centralt för filmbranschen inte minst på en liten marknad som den svenska. Stöd från Filminstitutet utgör i regel 30 till 40 procent av budgeten för de filmer som får produktionsstöd och pengarna är ofta avgörande för att en film ska kunna produceras.

I Filminstitutets arbete ingår att främja den svenska filmens kvalitet och attraktionskraft. Det gäller både hantverket och filmens konstnärliga värden. Filminstitutet arbetar med kriterierna angelägenhet, hantverksskicklighet och originalitet i bedömningen av vilka projekt som ska få stöd. Stöden går till en mångfald av berättelser som ska vara relevanta för en svensk publik, men som också kan resa internationellt.

Under 2024 fortsatte Filminstitutet att utveckla och kvalitetssäkra stödgivning till utveckling och produktion av värdefull svensk film. Genom en kontinuerlig dialog med olika branschaktörer, utvecklar Filminstitutet fördelningen av stöd i en föränderlig tid. En översyn av samtliga stöd och processer genomfördes, för att säkerställa att budgeten för stöd fördelas på ett sådant sätt att det stöttar svensk film på bästa sätt. Detta innebar bland annat att en del mindre stöd avvecklades, för att samla resurserna och fokusera tydligt där det behövs. Den långa spelfilmen för en vuxen publik på biograf fick extra resurser då Filminstitutet bedömde att den varit eftersatt de senaste åren.

2024 bedrevs arbetet utifrån följande strategier:

- Verka för ekonomiskt hållbar och kontinuerlig filmproduktion.
- Verka för ökad konkurrenskraft för svensk film på biograf.
- Verka för att tillvarata och utveckla det kreativa kapitalet i hela landet med fokus på återväxt och talangutveckling.

Indikatorer Filmpolitiskt mål 1:

Marknadsandel svensk film: 22% (17%)

Antal biobesök och marknadsandel för svenska filmer är en indikator på att värdefull svensk film produceras kontinuerligt. Under 2024 var svensk marknadsandel 22 procent motsvarande 2,3 miljoner biobesök. Det är en ökning jämfört med både 2023 (17% motsvarande 1,9 miljoner) och 2022 (19% motsvarande 2 miljoner), sett till andel och totalt antal biobesök till svensk film.

Regional spridning stöd: 38% (67%)

Andel regioner med hemmahörande organisationer som har mottagit utvecklings- och/eller produktionsstöd är en indikator på att stöd till värdefull svensk film delas ut i olika delar av landet. I 8 av landets 21 regioner, motsvarande 38 procent, finns organisationer representerade som mottagit utvecklings- och/eller produktionsstöd 2024. Det är en minskning från 67 procent 2023 respektive 57 procent 2022, vilket förklaras av att krisstödet *Talent to Watch* 2021–2023 kraftigt ökade den regionala spridningen under åren Filminstitutet hade extra medel till följd av Covid-19-pandemin.

Stöd till utveckling och produktion av ny svensk film

Totalt inkom 1224 ansökningar för filmprojekt gällande utvecklings- eller produktionsstöd under 2024. Under 2024 beviljades totalt 97 filmer produktionsstöd, inklusive internationella samproduktioner där Sverige är minoritetsland. Dessa filmer representerar på olika sätt en mångfald av perspektiv, höga konstnärliga ambitioner, originalitet, angelägenhet och hantverksskicklighet och har en sammanlagd potential att nå publik både i Sverige och internationellt. Av de 35 beviljade svenska långfilmsprojekten var 29 procent filmer med debuterande regissörer, vilket inte är en orimlig nivå, men det bör inte bli en högre andel. Kontinuitet och möjlighet att få göra sin andra och tredje film är viktigt för utvecklingen som helhet.

Drama var som vanligt den dominerade genren bland ansökningarna. Under året sågs dock ett växande intresse för genrefilm, inte minst skräck, och några skräckfilmer har också dragit en stor publik på biograf under de senaste två åren.

En överhettad produktionsmarknad och hög inflation under tidigare år har drivit upp produktionskostnaderna för svensk film. Läget förändrades drastiskt med Viaplays ekonomiska kris sommaren 2023 som startpunkt. Flera strömningstjänster har slutat beställa svenskt och nordiskt innehåll och som en följd är söktrycket stort på Filminstitutets stöd. De höga produktionskostnaderna är fortsatt ett problem. Med Filminstitutets nuvarande stödbudget får färre titlar produktionsstöd och det innebär i förlängningen minskad bredd och mångfald i det svenska filmutbudet.

För att möta Filminstitutets ekonomiskt kärva läge har fyra tjänster tagits bort från produktionsstödsenheten, två filmkonsulenter och två administrativa funktioner. Mer stödmedel har allokerats till de fem återstående filmkonsulenterna, dels genom besparingar på administrationen, dels genom att antalet stöd minskat. Filminstitutets styrelse har beslutat att *Stöd till utveckling av filmprojekt baserat på kvalitetsresultat* och *Stöd till filmprojekt - Marknadsstödet* läggs ner från och med 2025 och att tillgängliga medel förs över till konsulentbudgetarna. *Stöd till kontinuitet för produktionsbolag* har blivit *Stöd till utveckling - slate för produktionsbolag*. Stödet har fått ett

tydligare fokus mot stabila bolag som har en hög produktionsvolym, både inom arthouse och bredare film. Det gäller både lång spelfilm och dokumentär. Vidare höjs taket för *Stöd till filmprojekt - publikrelaterat stöd* (PRS) från nio till 12 miljoner för en enskild film 2025. Detta i syfte att attrahera mer externt kapital till filmen.

Under hösten 2024 fick Filminstitutets konsulenter i uppdrag att också ha fokus på det publikt breda uppdrag som tidigare garanterades av marknadsstödet.

1.1 Antal inkomna ansökningar för utvecklings- och produktionsstöd för filmprojekt

	2022	2023	2024
Lång spelfilm	384	512	502
Lång dokumentärfilm	189	213	206
Kort spelfilm	181	219	369
Kort dokumentär	75	80	67
Internationella samproduktioner	57	69	80
Totalt, alla filmer	886	1093	1224

1.2 Antal beviljade utvecklingsstöd för filmprojekt*

	2022	2023	2024
Lång spelfilm	142	167	136
Lång dokumentärfilm	77	72	59
Kort spelfilm	25	15	7
Kort dokumentär	10	8	10
Totalt, alla filmer	254	262	212

* Samtliga filmprojekt som beviljats utvecklingsstöd, även de som också beviljats produktionsstöd under året.

1.3 Antal beviljade produktionsstöd för filmprojekt

	2022	2023	2024
Lång spelfilm	16	13	19
Lång dokumentärfilm	14	18	16
Kort spelfilm	28	24	30
Kort dokumentär	9	9	9
Internationella samproduktioner	22	28	23
Totalt, alla filmer	89	92	97

1.4 Fördelade stöd till utveckling och produktion, miljoner kronor

	2022	2023	2024
Kortfilm och nya format	6,9	10,1	8,4
Dokumentärfilm	50,2	44,2	37,2
Spelfilm	189,1	194,6	172,3
Talangutveckling	1,5	1,8	1,4
Efterhandsstöd	102,2	82,5	74,2
Bolagsutveckling och kontinuitet	43,0	14,5	14,5
Covid-19 krisstöd	52,3	44,2	0,4
Främjande	3,2	4,3	4,1
Stödreserv	-3,1	-0,2	-4,1
Totalt stöd till utveckling och produktion	445,3	396,0	308,2

Efterhandsstöd

Filminstitutet har två typer av efterhandsstöd; *Publikrelaterat stöd (PRS)* och *Stöd till utveckling av projekt baserat på kvalitetsresultat*. Syftet med det publikrelaterade stödet är att bidra till en stark och dynamisk filmbransch och att underlätta finansiering av ny svensk film. Syftet med stödet till utveckling av projekt baserat på kvalitetsresultat är att premiera kvalitet och utveckla svensk film baserat på enskilda filmprojekts nationella och internationella framgångar.

Publikrelaterat stöd (PRS)

PRS baseras på uppnådd bruttobiljettintäkt från biografvisning under filmens första sex månader. Under 2024 beviljades sammanlagt 20 filmer PRS. Av de 20 filmerna som beviljades PRS var fyra dokumentärfilmer och 16 spelfilmer. Taket för maximalt PRS som en enskild film kan få, höjs för filmer som beviljas förhandsstöd från och med 1 januari 2025, från nio till 12 miljoner. Avsikten är att svenska produktioner ska kunna attrahera mer finansieringskapital från till exempel distributörer och därmed lyfta budgetarna när det behövs.

Stöd till utveckling av projekt baserat på kvalitetsresultat

26 filmer kvalificerade sig för att söka stöd till utveckling av projekt baserat på kvalitetsresultat under 2024. Av dem var elva långa spelfilmer, tio långa dokumentärer, tre korta spelfilmer och två korta dokumentärer. Det är samma antal som 2023. En intern referensgrupp bedömde projekten och stöd fördelades slutligen till två långa dokumentärer, fem långa spelfilmer samt fyra kortfilmer varav två dokumentärer. Totalt beviljades lika många filmer stöd 2024 som 2023.

2024 var sista året som detta stöd delades ut. Av ekonomiska skäl avskaffades stödet genom beslut i Filminstitutets styrelse inför 2025. Stödet har varit administrativt tungt och därmed kostsamt att hantera. Avsikten, att sökanden ska få tillgodoräkna sig tidigare framgång när de söker utvecklingsstöd till ett nytt projekt, ska vara ett självklart inslag i konsulenternas arbete när de hanterar ansökningar.

Talangutveckling

Satsningen *Moving Sweden* är ett etablerat samarbete med SVT. Syftet är att stärka återväxten av upphovspersoner och producenter samt främja nya berättelser, perspektiv och röster i olika delar av landet. Antalet inkomna ansökningar under 2024 var totalt 144 inklusive initiativet *Wild Card*. Utvecklingsstöd söks löpande, men produktionsstöd hade två deadlines under året och tre filmer tilldelades Letter of Commitment (LOC) 2024.

Wild Card 2024, som riktar sig till nyutexaminerade regissörer från filmskolor och konsthögskolor, utlystes och två Wild Card-vinnare utsågs under inspirationsseminariet *Before and After* under Stockholm filmfestival. Majoriteten av ansökningarna kom från högskolor för film, men det inkom även ett antal projektansökningar från konsthögskolor. Beslut om fördelning av stöd fattas av en intern referensgrupp. Det ordinarie stödet *Talangutveckling i hela landet* hade två deadlines under 2024. Stödet kan sökas av regionala filmverksamheter eller andra filmorganisationer.

Filmpolitiskt mål 2:

Allt fler ser värdefull film som sprids och visas i olika visningsformer i hela landet

Filminstitutet ska bidra till att allt fler ser värdefull film som sprids och visas i olika visningsformer i hela landet. Det sker bland annat genom fördelning av ekonomiskt stöd till biografer, distributörer, filmfestivaler, strömningstjänster och visningsorganisationer. Målet är att sprida en bred repertoar av filmer med många olika genrer, berättarperspektiv och formspråk från olika språkområden.

Den svenska filmen konkurrerar med stora internationella titlar om publikens uppmärksamhet och engagemang. Därav är ett fokus i Filminstitutets stödgivning att stödja den svenska filmen genom distribution, biografvisning och vidare i andra visningsfönster.

Stöden till distribution och visning är utformade för att stimulera ett brett utbud av såväl svensk som utländsk film som görs tillgängligt och ses av publik i hela landet. Stöden inkluderar alla visningsfönster, men biograferna har en unik position som bärare av filmkultur. Stöd till biografer och visningsorganisationer ska verka för att bibehålla en bred biografstruktur över hela landet.

Filminstitutet bidrar även till att öka kännedomen om, och uppskattningen av, svensk film genom att årligen arrangera Guldbaggegalan, som också sänds i SVT.

2024 bedrevs arbetet utifrån följande strategier:

- Stärka den nya svenska filmen genom att stötta lansering av filmen under hela första visningsåret för olika publikgrupper och på olika plattformar.
- Främja visning av svensk och värdefull internationell film genom stöd till biografer i mindre orter samt stöd till komplementbiografer.
- Stötta filmens väg till publiken, plattformsoberoende utifrån filmens publika förutsättningar.

Indikatorer Filmpolitiskt mål 2:

Räckvidd nya svenska filmer: 8% (9%)

Genomsnittlig räckvidd per titel för nya svenska filmer under året är en indikator på att allt fler ser värdefull film. Siffran avser de 25 namngivna nya svenska filmer som ingick i Filminstitutets publikundersökningar under 2024. Filmerna sågs av i genomsnitt 8 procent av befolkningen i åldrarna 15–74 år (oavsett visningsfönster). Det är i nivå jämfört med 2023 då motsvarande siffra var 9 procent men något lägre jämfört 2022 då motsvarande siffra var 11 procent.

Kommuner som visat värdefull film på bio: 69% (72%)

Andel kommuner där det visats svensk film eller värdefull internationell film på biograf (med stöd från Filminstitutet) är en indikator på att värdefull film visas i hela landet. 200 kommuner har minst en biografaktör som visat svensk film eller värdefull internationell film och för detta mottagit stöd från Filminstitutet 2024. Detta motsvarar 69 procent av Sveriges kommuner. Motsvarande siffra 2023 var 72 procent (210 kommuner) respektive 66 procent 2022 (190 kommuner).

Andel som sett värdefull film: 47% (44%)

Hur stor andel av befolkningen som såg svensk film eller värdefull internationell film månatligen är en indikator på att allt fler ser värdefull film. 47 procent av befolkningen i åldrarna 15–74 hade enligt Filminstitutets publikundersökning under fjärde kvartalet 2024 minst en gång i månaden sett svensk film eller icke engelskspråkig internationell film (oavsett visningsfönster). Det är en ökning jämfört med 2023 då siffran var 44 procent.

Ny svensk films väg till publiken

Ny svensk films väg till publiken stötts framför allt genom *Stöd till lansering av svensk långfilm*. Under året har Filminstitutet förstärkt sitt fokus på lansering av ny svensk film genom att utöka resurserna från en till två lanseringskonsulenter. Uppdraget är uppdelat mellan en lanseringskonsulent som fokuserar på spelfilm och en lanseringskonsulent som fokuserar på dokumentärfilm. Genom denna omfördelning av personella resurser stötts filmerna på bästa sätt genom stöd, men också genom analys och dialog på vägen från produktion till distribution.

Beviljade stöd till lansering av svensk långfilm var färre under året jämfört med föregående år. Det är möjligt att 2023 var en topp då många filmer som fördröjdes under pandemin fick sin lansering 2023 och 2024. En del av förklaringen varför färre stöd delades ut under året jämfört med föregående år är att det kommer färre svenska filmer än vanligt på repertoaren under våren 2025. Under 2023 stöttades budgeten för Stöd till lansering av svensk långfilm upp med Covid-stöd för att hjälpa till med biomarknadens återhämtning, detta fanns inte under 2024.

Svensk film har varit väl representerade på biograferna under året med en marknadsandel på 22 procent. Filminstitutets lanseringsstöd bidrog till spridningen av en bredd av filmer, som sex filmer för barn- och familjepubliken, *Sommartider* som lanserades under sommaren, och allt från arthousefilm till bred komedi. Det är dock dokumentärfilmen som sticker ut med ett succéår. *Den sista resan* gick upp i mars och slog rekord som den dokumentär som haft flest besök på bio i Sverige, med en publik på över 400 000. Dessutom nådde dokumentären *Det kunde varit vi* en publik med över 100 000 biobesök under hösten.

2.1 Stöd till lansering av svensk långfilm

	2022	2023	2024
Antal beviljade stöd	53	74	55
Fördelade stöd, mkr	17,9	32,7	17,0

Stöd till distribution och visning

Filminstitutets samlade stöd till distribution och visning av värdefull film i Sverige följde i stort sett stödgivningen från tidigare år med ungefär samma antal stöttade filmer, festivaler och visningsprojekt 2024. Filminstitutet stöttar fortsatt den värdefulla filmens väg till publiken genom distributörer, filmfestivaler, biografier och streamingtjänster.

Filmfestivalerna har hämtat sig efter pandemin, publiken har kommit tillbaka och festivallandskapet genomsyras av stabilitet och återväxt. Det har gjorts satsningar på än mer eventifierade visningar som uppskattas och efterfrågas av publiken. De flesta filmfestivaler har av resursskäl återgått till att fokusera på det fysiska mötet med sin publik, endast ett fåtal festivaler har kvar ett digitalt program. Göteborg Film Festival utmärker sig genom att ha ungefär lika många fysiska som digitala besök med en bred spridning över landet.

Sju ärenden beviljades *Stöd till publikanalys och innovativ marknadsföring*, tre av dessa var projekt som inkluderade stora delar av branschen. Ett exempel är Cineville Sverige, ett abonnemangssystem för film på bio som lanseras under våren 2025.

Antal beviljade *Stöd till kompetensutveckling och utbildning inom spridning och visning* ökade 2024 på grund av att 25 biografier fick stöd för att delta i *Utvecklingsprogram för biografier*, en ny ettårig distansutbildning som arrangeras av Biografcentralen.

Stöd till ökad tillgänglighet inom spridning och visning hade under året två prioriteringar. Dels framtagning av syntolkade ljudspår för biofilmer med stor publikpotential, dels teknisk utveckling av de två befintliga syntolkningsapparna MovieTalk och VoiceVision. De två utvecklingsprojekten stod ensamma för cirka 60 procent av den totala budgeten 2024.

2.2 Antal festivaler som beviljats stöd och sålda biljetter på svenska filmfestivaler med stöd från Filminstitutet

	2022	2023	2024
Antal festivaler som beviljats stöd	17	18	20
Redovisat antal sålda biljetter*	63 758	137 597	147 056

* I sålda biljetter ingår inte fri- eller ackrediteringsbiljetter. Vid kortfilmspaket räknas sålda biljetter endast en gång per paket inte per titel. Vissa festivaler har inte redovisat antal sålda biljetter utan endast antal besök. Tabellen redovisar endast fysiska besök och köp.

2.3 Antal biobesök (tusental) per ursprungsregion 2024, varav för filmer med stöd inom distribution och visning.

	Besök totalt	Varav för filmer med stöd*	Andel för filmer med stöd*
Sverige	2 295	-	-
Nordamerika	6 457	147	2%
Europa	997	268	27%
Asien	390	92	23%
Oceanien	63	2	3%
Latinamerika	4	3	73%
Afrika	2	2	97%

*Inkluderat är både filmer som fått Stöd till distribution och visning enskild titel och filmer som ingår i Årligt stöd till distributörer.

2.4 Antal beviljade stöd inom distribution och visning.

	2022	2023	2024
Årligt stöd	20	20	20
Stöd till distribution och visning	34	31	27
Stöd till spridning av svensk kortfilm	2	3	3
Stöd till utbildning inom distribution och visning	29	33	52
Stöd till publikanalys och innovativ marknadsföring	3	8	7
Stöd till ökad tillgänglighet inom spridning och visning	38	41	21
Nedladdningar av ljudspår för syntolkning	8 134	8 385	6 448

2.5 Fördelade stöd inom distribution och visning, miljoner kronor

	2022	2023	2024
Årligt stöd	23,2	22,8	20,4
Stöd till distribution och visning	2,9	3,1	2,3
Stöd till spridning av svensk kortfilm	0,7	0,8	0,7
Totalt Distribution och visning	26,8	26,7	23,4
Stöd till utbildning inom distribution och visning	0,1	0,3	0,3
Stöd till publikanalys och innovativ marknadsföring	0,6	2,9	1,5
Stöd till ökad tillgänglighet inom distribution och visning	0,8	1,1	0,9
Återförda belopp	0,0	-0,2	0,0
Totalt Bolagsutveckling och kontinuitet	1,6	4,1	2,7

Stöd till att stärka biografstrukturen i Sverige

Filminstitutets stöd ska verka för att upprätthålla den levande biografstruktur som finns idag, och främja att biografer når fler besökare och publikgrupper.

För att nå målen för biografstrukturen och för spridning och visning av värdefull film stöttar Filminstitutet biograferna direkt genom *Stöd till biografägare för visning av ny värdefull långfilm* och *Stöd till upprustning och publikarbete på biograf*, men också genom stöd till medlemsorganisationer för biografer som stöttar den levande biografstruktur som finns i hela landet samt komplementfilmsbiografer i stora och mellanstora städer.

I *Stöd till upprustning och publikarbete på biograf* rörde det största antalet beviljade stöd ljudutrustning, teknik för biljettsystem samt projektorer. Förutom det byttes ett flertal servrar till projektorer ut. På grund av begränsad stödbudget kunde inga större stöd för biografaffätöljer eller digitala skärmar för reklam beviljas.

Bland medlemsorganisationer för biografer som har fått stöd, har de som huvudsakligen har ideellt drivna biografer som medlemmar, fokuserat på att besöka enskilda biografer för att på plats kunna ge råd och stöd. Den organisation som till största del har medlemmar med anställd personal, har framför allt arbetat med informationsutbyte och samverkan.

2.6 Antal beviljade stöd till att stärka biografstrukturen i Sverige

	2022	2023	2024
Stöd till Biografägare för visning av värdefull långfilm	243	280	271
Stöd till upprustning av biograf	109	72	60
Stöd till ny biograf	1	1	0
Årligt stöd till medlemsorganisationer för biografer	5	5	5

2.7 Fördelade stöd för att stärka biografstrukturen i Sverige, miljoner kronor

	2022	2023	2024
Stöd till Biografägare för visning av värdefull långfilm	18,0	18,0	13,5*
Stöd till upprustning av biograf	9,7	8,0	6,1
Stöd till ny biograf**	0,0	0,7	0,0
Årligt stöd till medlemsorganisationer för biografer	7,4	7,4	6,5
Återförda belopp	-0,4	-0,9	0,0
Totalt	34,7	33,2	26,1

* Enligt gällande redovisningsprinciper så redovisas kostnaden för efterhandsstöd i bokföringen i den period som stödet avser, ej när uppbokning/betalning från stödsystemet görs. Under 2024 har 15 mkr betalats ut avseende 2023 års stöd.

**Beviljade stöd 2022 och 2023 betalades ut 2023.

Guldbaggen

Filmpriset Guldbaggen har sedan 1964 delats ut av Filminstitutet för framstående insatser inom den svenska filmen. Genom åren har över 600 Guldbaggar delats ut, och 2024 omfattade pris-kategorierna totalt 20 utmärkelser. Syftet med Guldbaggen är att lyfta fram och stärka svensk film genom att belöna individuella prestationer i filmer som haft premiär under det gångna året.

Filminstitutet arrangerar även en filmgala för en bred publik, vilket bidrar till att öka intresset för och kunskapen om svensk film. Guldbaggegalan direktsänds på SVT Play och SVT1 i drygt fem timmar för att nå största möjliga publik och är också Filminstitutets enskilt största medieevenemang under året. Guldbaggegalan 2024 genomfördes den 15 januari. Galan hade 618 000 tittare på linjär tv, vilket var en minskning från året dessförinnan, då galan hade 740 000 tittare. Galans tittarsiffror följer den generella trenden med en minskad publik för galor. På SVT Play var antalet tittare 53 000 vilket är 9 000 fler än 2023, då cirka 44 000 tittare uppmättes. Guldbaggen och galan uppmärksammades i 1 600 redaktionella artiklar som berörde priset inklusive de nominerade personerna och filmerna, en minskning med 24 procent. En stor del av artiklarna berörde regeländringen att endast professionella skådespelare kunde bli nominerade i skådespelarkategorierna, vilket ledde till en debatt om Guldbaggens syfte och skådespeleriet som konstform och yrke. Enligt Filminstitutets publikundersökning som genomfördes i slutet av 2024 uppgav 29 procent att de sannolikt skulle se en svensk film med anledning av att den har vunnit en Guldbagge.

Vinnare vid Guldbaggegalan 2024

Kategori	Vinnare
Bästa film	<i>Paradiset brinner</i> (Producent: Nima Yousefi)
Bästa regi	Axel Petersén (<i>Syndabocken</i>)
Bästa kvinnliga skådespelare i en huvudroll	Marall Nasiri (<i>Motståndaren</i>)
Bästa manliga skådespelare i en huvudroll	Joel Spira (<i>Syndabocken</i>)
Bästa kvinnliga skådespelare i en biroll	Anja Lundqvist (<i>Tillsammans 99</i>)
Bästa manliga skådespelare i en biroll	Christopher Wagelin (<i>Syndabocken</i>)
Bästa manus	Lukas Moodysson (<i>Tillsammans 99</i>)
Bästa foto	Josua Enblom (<i>Syndabocken</i>)
Bästa klippning	Robert Krantz (<i>Syndabocken</i>)
Bästa kostymdesign	Karen Fabritius Gram, Pierre Vienings (<i>Hammarskjöld</i>)
Bästa ljuddesign	Andreas Franck (<i>Syndabocken</i>)
Bästa maskdesign	Tove Jansson, Eva von Bahr, Love Larson (<i>Konferensen</i>)
Bästa originalmusik	Baba Stiltz (<i>Syndabocken</i>)
Bästa produktionsdesign	Catharina Nyqvist Ehnrooth (<i>Paradiset brinner</i>)
Bästa visuella effekter	Nora Berecoechea, Stefan Rycken (<i>Avgrunden</i>)
Bästa dokumentärfilm	<i>Miraklet i Gullspång</i> (Regi: Maria Fredriksson)
Bästa kortfilm	<i>Leila</i> (Regi: Fariba Haidari)
Guldbaggens publikpris	<i>Beck - Inferno</i> (Regi: Pontus Klänge)
Hedersguldbagge	Marie Göranzon
Gullspira	Inger Nilsson

Filmpolitiskt mål 3:

Filmarvet bevaras, används och utvecklas

Målet om att filmarvet bevaras, används och utvecklas härrör ur en av strategierna för den nationella kulturpolitiken. Filminstitutet kopplar sin definition av "filmav" nära till den nationella kulturarvspolitiken och den omfattar alla materiella och immateriella uttryck som präglar filmen genom historien och dess påverkan på samtid och framtid. Filmavet inkluderar verk, objekt, miljöer, system, verksamheter, skeenden, sammanhang, kunskaper, upplevelser och traditioner, med utgångspunkt i filmen som konstverk, bransch eller massmedium.

Det nationella filmavsarbetet utförs av olika organisationer, både offentliga och privata. Exempelvis innehar Sveriges Television det näst största filmarkivet i Sverige, och Kungliga biblioteket samlar aktivt in lågupplösta versioner av filmer via e-plikten. I utförandet av uppdraget prioriterar Filminstitutet områden där man är en unik förutsättning för bevarande eller möjliggörare för användning. Att det materiella filmav som Filminstitutet har förvärvat kan bevaras är den mest grundläggande förutsättningen. För detta krävs ändamålsenliga lokaler och specialistkompetens. De senaste åren har nya hotbilder som klimatförändringar och krig fått kulturarvsorganisationer att omvärdera sina arkivlokaler.

Det finns även utmaningar i att förvärva framtidens filmav i dagens fragmenterade filmvärld. Filminstitutets samlingar har sin grund i den biografkultur som dominerade stora delar av 1900-talet, men filmens värld är större idag. Vilka filmer och företeelser i samtiden som kommer ha högt filmhistoriskt värde i framtiden är svårt att identifiera och kräver kontinuerlig värdering.

Utveckling av filmavet är viktigt i Filminstitutets egen verksamhet, genom utforskning av filmavets många historier, men också i användningen, där barn och unga samt forskare är prioriterade målgrupper. Användning och utveckling förutsätter även rättighetslösningar. Utan klagjordade rättigheter och kompensation till upphovsrättsinnehavare förhindras användning av filmavet och samhället går därmed miste om en djupare förståelse av sitt kulturella arv och historia.

2024 bedrevs arbetet utifrån följande strategier:

- Prioritera bevarande genom att stärka insamlandet av icke-stödgiven ny film samt implementera en aktiv samlingsförvaltning.
- Utgå från användaren i samtliga urvals- och prioriteringsprocesser.
- Slå samman kanaler och kommunikativa insatser för att bättre nå ut med det egna utvecklandet av filmavet (barn och unga är prioriterade målgrupper).

Indikatorer Filmpolitiskt mål 3:

Andel bevarat filmmaterial: 93% (93%)

Andelen svenska långfilmer som Filminstitutet har bevarat filmmaterial till är en indikator på nivån av bevarandet av det svenska filmarvet. 2024 ökade andelen bevarat material till 93,4 procent jämfört med 93,1 procent år 2023. Motsvarande siffra 2022 var 92,5 procent.

Andel tillgänglig film: 81% (81%)

Hur stor andel av de digitalt restaurerade filmerna som finns tillgängliga via vod, tv och/eller dvd/bluray är en indikator på filmarvets användning och tillgänglighet. 81 procent av de digitalt restaurerade/anpassade filmerna fanns tillgängliga under 2024, vilket var i nivå med 2023 (81%). Motsvarande siffra 2022 var 80 procent.

Filminstitutets samlingar

De senaste åren har fler svenska långfilmer haft biopremiär än någonsin tidigare vilket innebär mer omfattande insamling av det framtida filmarvet för Filminstitutet. Framför allt är det mängden filmer producerade utan stöd av Filminstitutet som ökat, vilket innebär att insamlingen inte kan förlita sig på villkor i stödavtalen. Delvis av denna anledning anställdes i april en filmarkivarie med specifikt ansvar för insamling och arkivering av digital film. Insamlingen inbegriper även filmrelaterade objekt såsom stillbilder, affischer och manus.

Under året genomfördes riskanalyser av Filminstitutets samtliga bevarandelokaler. Detta som en del i arbetet med att ta fram en kris- och katastrofplan men också för att ge en tydlig och överskådlig nulägesbild. I arbetet användes Riksantikvarieämbetets verktyg för riskanalys och varje lokal analyserades utifrån de krav som ställs i Riksarkivets föreskrifter och allmänna råd om arkivlokaler (RA-FS 2013:4).

Under 2023 implementerades nya digitala rutiner för utlån och internt nyttjande av arkivmaterial och 2024 fortsatte arbetet med nya rutiner för inlånat material. Detta innebär att från 2025 så kommer alla fysiska filmarvsobjekt, egna och inlånade, att vara digitalt spårbara med hjälp av streckodsmärkning så länge de befinner sig inom Filminstitutets lokaler.

Bland årets förvärv av filmrelaterade företeelser kan nämnas projektorer och kameror (8mm/9.5mm/16mm) från Kungliga bibliotekets numera avvecklade anläggning i Grängesberg. Bildarkivet har under året implementerat ett nytt molnbaserat DAM-system (Canto) för hantering av digitala bilder. Gallring och digitisering av fysiska stillbilder avbröts under hösten som en konsekvens av personalnedskärningar och digitisering kommer i framtiden ske av extern leverantör.

3.1 Arkivens storlek (antal objekt)

Kategori	2022	2023	2024
Analoga filmmaterial	66 453	67 443	68 329
Digitala filmmaterial	10 278	11 301	12 517
Fysiska affischer	i.u.	i.u.	79 035
Digitala bilder*	i.u.	i.u.	97 360
Manus/textlistor**	i.u.	i.u.	29 612
PR-material**	i.u.	i.u.	37 998
Museiföremål	i.u.	i.u.	1 215

*Inklusive digitiserade och digitalt skapade affischer. Exakt antal fysiska foton kan ej anges men enligt en äldre uppskattning innehåller bildarkivet cirka 1,5 miljoner bilder.

** Såväl fysiska som digitala objekt

3.2 Bevarade svenska långfilmer

Premiärdecennium	2022	2023	2024
1930-tal	88%	88%	89%
1940-tal	98%	98%	98%
1950-tal	99%	99%	99%
1960-tal	100%	100%	100%
1970-tal	94%	95%	95%
1980-tal	95%	95%	95%
1990-tal	98%	98%	98%
2000-tal	95%	95%	95%
2010-tal	76%	79%	81%
Totalt	92,5%	93,1%	93,4%

3.3 Bevarat filmrelaterat material till svenska långfilmer

Premiärdecennium	Affischer			Stillbilder/negativ			Manus/textlistor			PR-material		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
1930-tal	97%	97%	97%	98%	98%	98%	85%	85%	85%	91%	92%	92%
1940-tal	100%	100%	100%	99%	99%	99%	94%	95%	95%	98%	98%	98%
1950-tal	98%	98%	98%	97%	97%	97%	91%	91%	91%	97%	97%	97%
1960-tal	96%	96%	96%	97%	97%	97%	87%	87%	88%	92%	92%	93%
1970-tal	92%	92%	92%	96%	96%	96%	75%	75%	75%	76%	76%	76%
1980-tal	95%	95%	95%	95%	95%	97%	84%	84%	84%	85%	86%	86%
1990-tal	97%	97%	97%	98%	99%	99%	81%	85%	86%	90%	92%	93%
2000-tal	95%	95%	95%	93%	93%	94%	82%	84%	84%	65%	67%	67%
2010-tal	85%	86%	86%	71%	75%	77%	72%	73%	75%	56%	57%	57%
Totalt	95%	95%	95%	93%	93%	94%	84%	84%	85%	81%	82%	82%

Reproduktion av film

I början av 2024 avvecklade Filminstitutet av ekonomiska skäl sin analoga laboratorieverksamhet i Rotebro. Under året har därför Filminstitutets analoga restaurerings- och omkopieringsarbeten utförts av det fotokemiska laboratoriet Haghefilm i Amsterdam. Målet för 2024 var att framställa analoga filmmaterial till sex filmer och samtliga färdigställdes. Bland projekten kan två experimentfilmer som tidigare saknats i arkivet nämnas: *Amen* (1964) av Carl Slättne och *Reunion* (1979) av Gunvor Nelson.

Antalet digitala reproduktioner var färre 2024 än 2023 som en konsekvens av att tidskrävande restaureringsprojekt prioriterats. Ett av dessa projekt är den första svenska färgfilmen *Klockorna i Gamla Sta'n* (1946), ett komplicerat arbete som påbörjades 2022 och som kommer färdigställas under 2025. Under året genomfördes även en omorganisation som en konsekvens av personalnedsskärningar, vilket inneburit att en digital bildrestaurerare har slutat samt att en medarbetare förutom sitt ordinarie arbete även varit arbetsledare.

Huvudsyftet med den digitala restaureringen är att filmer som är otillgängliga av tekniska skäl ska bli tillgängliga. 81 procent av alla filmer som Filminstitutet färdigställt 2013–2023 var tillgängliga under året för den svenska allmänheten via digitala plattformar och tv-sändningar. Via Filminstitutets biografdistribution visades även filmer på bioografer i samtliga svenska regioner utom en.

Särskilda medel för digitisering av Filmraret

Inför året tilldelades Filminstitutet en extra miljon kronor för digitisering av filmraret. Medlen har använts till att upphandla en ny lagringslösning för det digitala filmarkivet som ska placeras geografiskt åtskild från övrig lagring av säkerhetsskäl. Medlen har till stor del täckt kostnader för hårdvara, media samt konsulttjänster för migrering. Driftsättning kommer ske under 2025.

3.4 Antal reproduktioner

	2022	2023	2024
Digitala	73	129	106
Analoga	6	14	6

3.5 Andel tillgängliga digitalt reproducerade filmer

	2022	2023	2024
Strömning	77%	76%	77%
Dvd/bluray	24%	40%	34%
Tv	20%	19%	21%
Totalt	80%	81%	81%

3.6 Biografvisningar i Sverige av filmer från Filminstitutet

	2022	2023	2024
Av digitalt reproducerade filmer i Filminstitutets distribution	317	333	338
Av utlånade analoga och digitala arkivfilmer	101	119	98

3.7 Andel svenska långfilmer tillgängliggjorda på tv, strömning eller dvd/bluray

Premiärdecennium	2022	2023	2024
1930-tal	25%	26%	26%
1940-tal	39%	44%	46%
1950-tal	46%	49%	51%
1960-tal	51%	55%	57%
1970-tal	53%	45%	48%
1980-tal	42%	45%	45%
1990-tal	52%	53%	55%
2000-tal	58%	67%	64%
2010-tal	81%	83%	83%
Totalt	52%	55%	56%

Publika verksamheter

Cinemateket hade 2024 sina bästa besöksiffror sedan tidigt 1990-tal. Antalet besökare per visning ökade med 26 procent jämfört med 2023. Uppgången beror på ett långsiktigt arbete med målgruppsanpassning av program och marknadsföring samt prioritering av visuell kommunikation på sociala medier. Som en konsekvens av detta har en ny yngre publik hittat till visningarna samtidigt som den tidigare publiken stannat kvar. Cinematekets teman under 2024 var *Kris – katastrof och katharsis* (våren) och *Tid - 24 ögonblick per sekund* (hösten).

Antalet hem- och läsesalslån samt dvd-lån i Biblioteket ökade kraftigt under 2024 och närmade sig siffrorna från före pandemin. En av anledningarna till ökningen var att nyregisterade låntagare lånade böcker i högre utsträckning än tidigare och en annan var fler fjärrlån. Användningen av bibliotekets e-resurser ökade också markant vilket var ett resultat av den proxylösning som implementerades i slutet av 2023 och som ger låntagarna fjärråtkomst till hela det elektroniska beståndet. Antalet fysiska besök minskade jämfört med 2023 av olika skäl, bland annat på grund av att öppettiderna minskats under senhösten 2024 som en konsekvens av personal-nedskärningar. För att uppmärksamma utgivningen av filmlitteratur i Sverige arrangerades tre boksamtal under året, bland annat om den Augustinominerade *Oland – Sveriges glömda hollywoodstjärna* med författaren Kim Khavar Fahlstedt.

I december 2023 beslutade Filminstitutet och Kungliga biblioteket att avsluta samarbetsavtalet gällande Filmarkivet.se per den sista december 2025. Under 2024 var sajten därför i förvaltningsläge, vilket innebar att enbart 16 nya filmer och inget nytt redaktionellt material publicerades. Sajten lockade dock fortsatt besökare via främst Facebook och det totala antalet besökare till Filmarkivet.se var på samma nivå som 2023.

Svensk Filmdatabas passerade under 2024 milstolparna 100 000 registrerade filmer och 200 artiklar. Antalet besök fortsatte att vara högt men tyvärr har mätningarna blivit inkompleta av tekniska skäl vilket innebar att färre registrerades jämfört med 2023. Huvudredaktörstjänsten för Nordic Women in Film togs bort under höstens personalnedskärningar och Filminstitutet har inlett diskussioner med nordiska samarbetsparters för att hitta en ny huvudman för sajten.

3.8 Cinemateket

	2022	2023	2024
Visningar	460	431	450
Besökare	23 638	26 343	34 663

3.9 Nyttjande av Bibliotekets fysiska resurser

	2022	2023	2024
Besökare	15 042	16 182	15 206
Aktiva låntagare	787	817	939
Läsesalslån	383	448	654
Arkivmaterialsloan	819	1038	840
Hemlån	16 836	18 118	23 512
Totalt antal lån	18 038	19 604	25 006

3.10 Nyttjande av Bibliotekets digitala resurser

	2022	2023	2024
Aktiva låntagare	i.u.	i.u.	648
Antal nedladdade fulltextdokument	4 206	3 181	5 077

3.11 Besök på Filminstitutets filmarvsrelaterade webbtjänster

	2022	2023	2024
Svensk Filmdatabas	971 663	1 097 200	878 661*
Filmarkivet.se	558 579	628 518	610 026
Nordic Women in Film	103 489	88 108	100 854

* För att avhjälpa prestandaproblem var indexeringsrobotar hindrade att indexera sajten under ca två månader och för den perioden saknas komplett besöksstatistik. Baserat på statistik från resten av året och samma period året innan kan man dra slutsatsen att minst 250 000 besök inte registrerats, vilket innebär att det faktiska antalet besök för 2024 med stor sannolikhet överträffar de från 2023.

Filmpolitiskt mål 4:

Svensk film sprids alltmer utomlands och kvalificerat internationellt utbyte och samverkan sker på filmområdet

Filminstitutet ska bidra till att svensk film når ut i världen, kulturellt såväl som kommersiellt, och att intresset för svenska filmskapare, skådespelare och filmarbetare fortsätter vara stort. Det sker med hjälp av främjande insatser i form av rådgivning, marknadsföring, kuratering, festival-distribution, nätverksstärkande evenemang, arrangemang av kunskapshöjande branschträffar och aktiv medverkan i internationella institutionsnätverk, samt genom ekonomiskt stöd till internationell lansering och distribution.

Internationellt utbyte och samverkan är av stor betydelse för produktion och distribution av film och för bevarande av och tillgängliggörande av filmen som kulturarv. Svenska filmers framgång på utländska marknader främjar producenter, upphovsmän och distributörer. En film som når stor internationell publik kan dessutom vara betydelsefull för främjandet av Sverige-bilden.

Filminstitutet är en samlade kraft för internationellt satsande producenter och arbetar för att stötta svensk filmbransch genom att till förmån för dem bygga och utveckla nätverk med festivaler, säljagenter, distributörer och producenter. Ekonomiskt stöd från Filminstitutet bidrar till att svensk filmbransch kan stå sig i konkurrensen med film från större länder.

Det svenska filmarvet har ett gott renommé internationellt tack vare framstående filmskapare som Ingmar Bergman, Mai Zetterling, Jan Troell med fler, men också tack vare den äldre svenska barn- och dokumentärfilmen. Exponeringen av det svenska filmarvet internationellt bidrar till bred uppmärksamhet och rättighetsförsäljningar till internationella distributörer, vilket kan ge väsentliga bidrag till svenska rättighetsinnehavare.

Den pågående digitala reproduktionen av filmarvet gör det möjligt för fler internationella visningsaktörer än tidigare att visa äldre svensk film oavsett teknisk plattform. Utlånen är också en möjlighet att påverka den internationella synen på svenskt filmarv. Eftersom kunskap om det svenska filmarvet internationellt ofta begränsas till de stora namnen är kuratering viktig för lansering av filmer och filmare som tidigare varit okända utanför Sverige.

2024 bedrevs arbetet utifrån följande strategier:

- Prioritera stöd riktade till producenter och distributörer där dessa insatser har störst effekt.
- Prioritera främjandeaktiviteter i de sammanhang där Filminstitutet har störst potential att bidra till ökad attraktionskraft för svensk film.
- Aktivt medverka i relevanta internationella organisationer.

Indikatorer Filmpolitiskt mål 4:

Antal internationella rättighetsförsäljningar: 570 (242)

Antalet rättighetsförsäljningar internationellt av ny svensk långfilm är en indikator på hur svensk film sprids utomlands. 2024 skedde 570 rättighetsförsäljningar internationellt av svensk lång spelfilm och lång dokumentär. Det är betydligt fler än 2023 och 2022 då 242 respektive 280 rättighetsförsäljningar skedde.

Antal filmer på internationella festivaler: 72 (80)

Antalet nya och äldre svenska filmer som deltagit på de viktigaste internationella filmfestivalerna är en indikator på hur svensk film sprids utomlands. 2024 deltog 72 svenska kort- och långfilmer på de främsta internationella festivalerna.

Internationella filmvisningar: 88 000 (107 000)

Antalet visningar av ny och äldre svensk film på biograf utanför Sverige är en indikator på hur svensk film sprids utomlands. 2024 var antalet visningar på biograf ca 88 000 vilket var en minskning från 107 000. Minskningen kan delvis förklaras av den internationella succén för filmerna *Triangle of Sadness* och *Boy from Heaven* som hade effekter på siffrorna 2023.

Internationell lansering och distribution av ny svensk film

Den internationella spridningen av och uppmärksamheten för svensk film via filmfestivaler var under året god. Svensk film visades på flera av de mest tongivande och prestigefulla festivalerna, såsom de i Clermont-Ferrand, Rotterdam, Berlin, Venedig och Toronto samt på CPH:DOX och IDFA. Förutom deltagande på dessa festivaler erhöll svenska filmer utmärkelser på flera av dem. Några av de filmer och regissörer som tilldelades utmärkelser var:

- *Historien om Bodri* av Stina Wirsén tilldelades CANAL+ Kids Award vid Clermont-Ferrand International Short Film Festival
- *Passage* av Levan Akin tilldelades Teddy Jury Award vid Berlin International Film Festival
- *G – 21 scener från Gottsunda* av Loran Batti belönades med två Special Mention vid CPH:DOX
- *Hacking Hate* av Simon Klose utnämndes till Bästa dokumentär vid Tribeca Film Festival
- *Budō* av Amanda Aagard och Alexander Toma tilldelades Special Jury Mention vid Tribeca Film Festival
- *Däck 5B* av Malin Ingrid Johansson tilldelades pris för Bästa internationella kortfilm på Toronto International Film Festival

Eva Åkergren blev utvald att delta i European Film Promotions program Producers on the Move i Cannes och Sverige hade även 2024 en Shooting Star under Berlins filmfestival, Asta Kamma August.

Årets svenska officiella Oscarsbidrag var Filip Hammars och Fredrik Wikingssons *Den sista resan*. Även kortfilmerna *Däck 5B* och *The Lovers* i regi av Carolina Sandvik var, tack vare att de levde upp till de uppställda kriterierna för kortfilm, berättigade att kampanja för Oscars.

Att det totala beloppet som delades ut i lanseringsstöd för lång spelfilm under 2024 gick ner markant berodde på att ingen svensk film visades i Cannes eller i tävlan på någon av de andra så kallade A-festivalerna. Den ökade totalen för lanseringsstöd till kortfilm förklaras till största delen av medverkan på Toronto International Film Festival. Stöd till internationell distribution är, efter en viss nedgång i antal beviljade ärenden 2023, uppe på samma nivå som 2022. Nedgången 2023 berodde delvis på mindre kommersiellt gångbara filmer och att de som sålde gjorde det med viss fördröjning.

4.1 Antal nya och äldre svenska filmer som deltagit på de viktigaste internationella filmfestivalerna

	2022*	2023	2024
Lång spelfilm	-	34	29
Lång dokumentärfilm	-	13	13
Kortfilm	-	33	30
Totalt		80	72

*Statistik om svensk film på de viktigaste internationella filmfestivalerna samlades in för första gången 2023.

4.2 Internationellt lanseringsstöd, antal beviljade stöd

	2022	2023	2024
Lång spelfilm	23	28	34
Lång dokumentärfilm	16	17	18
Kortfilm	27	26	35
Totalt	66	71	87

4.3 Internationellt distributionsstöd

	2022	2023	2024
Antal beviljade ärenden	43	29	44
Antal filmer som beviljats stöd	19	19	19
Fördelat på antal länder	22	22	26

4.4 Försäljningar till internationell distribution (antal titlar), nyproduktioner

	2022	2023	2024
Lång spelfilm	18	16	20
Lång dokumentärfilm	7	5	10

4.5 Fördelade stöd till internationell lansering och distribution, miljoner kronor

	2022	2023	2024
Lansering lång spelfilm	3,7	4,1	2,5
Lansering lång dokumentärfilm	1,5	1,6	2,0
Lansering kortfilm	0,5	0,8	0,9
Distributionsstöd	2,9	1,8	3,2
Övrigt*	2,0	-	-
Totalt	10,5	8,2	8,5

*2022 redovisades kostnader för Filminstitutets främjande insatser internationellt som stöd, därefter ingår dessa kostnader i stället i administrationskostnader.

Svenskt filmarv internationellt

Det svenska filmarvet har en stark ställning internationellt och filmer av våra namnkunnigaste filmregissörer visas ständigt runt om i världen. Exempel på detta under 2024 är stora retrospektiver av Victor Sjöström (Filmoteca de Catalunya i Barcelona) och Bo Widerberg (Cinémathèque française i Paris). Året inleddes med att Kino Babylon i Berlin visade ett stort svenskt program med 63 filmer från 1917 till 2023, vilket är den största anledningen till att antalet arkivutlån ökade under 2024.

Filminstitutet arbetar aktivt med att inte bara digitalt reproducera det svenska filmarvet utan även framställa undertexter på flera språk i samband med reproduktionen vilket både möjliggör och underlättar spridningen på biograf och strömningstjänster i andra språkområden. Prioritering görs av främjandeaktiviteter i de sammanhang där publik, inköpare och bransch samlas och visning av filmer har störst potential att leda till vidare spridning. Exempel på detta under 2024 är visningen av den 4K-restaurerade *Offret* (1986) i Berlinale Classics, vilket resulterade i många visningar och köp runt om i världen.

Vid 2024-års upplaga av arkivfestivalen Il cinema ritrovato i Bologna visades den digitalt restaurerade *Gösta Berlings saga* (1924), samt åtta filmer av Gustaf Molander i en uppmärksammad serie som kuraterats av Filminstitutet. Filminstitutet hade också sammanställt en serie med fem dokumentärfilmer som under rubriken Swedish Nature and Ethnographic Films ingick i programmet vid stumfilmsfestivalen Le giornate del cinema muto i Pordenone.

Antal repertoarvisningar på biograf internationellt av svensk film äldre än två år var 2024 på samma nivå som 2022 efter att antal visningar 2023 varit ovanligt högt som en konsekvens av biografianseringar av ett par äldre svenska filmer i Tyskland och Polen.

4.6 Andel av samtliga svenska långfilmer äldre än två år som var tillgängliga på strömningstjänster utanför Sverige

	2022	2023	2024
Andel av total	26%	27%	29%

4.7 Visningar av svensk långfilm äldre än två år på biograf utanför Sverige

	2022	2023	2024
Repertoarvisningar	6 886	16 838	8 643
Festival- och Cinemateksvisningar via Filminstitutet	265	208	289

Internationellt utbyte och samverkan

Internationellt utbyte och samverkan är en förutsättning för kompetensförsörjning och resursförstärkande samarbete. Representation i internationella organisationer och yrkesspecifika sammanhang är därför av stor strategisk betydelse, inte bara för Filminstitutet utan för filmbranschen som helhet.

Stöd till samproduktioner där Sverige är minoritetsland

Internationella samproduktioner med svenskt minoritetsägande är en del av många svenska produktionsbolags verksamhet. Internationellt samarbete är viktigt både utifrån ett finansiellt perspektiv och för att det gynnar kunskapsöverföring, konstnärlig utveckling och kulturellt utbyte mellan länder och publik. Samspelet är avgörande för långsiktiga och framgångsrika samarbeten och i Norden finns en lång tradition av samarbete och samproduktion.

Under 2024 inkom 80 ansökningar för internationell samproduktion, vilket var en ökning med 16 procent jämfört med 2023. Ökningen berodde framför allt på ett ökat antal ansökningar inom lång dokumentärfilm. Kostnaderna för filmproduktion har ökat markant under senare år och det är svårt att få ihop hela finansieringen nationellt. Samtidigt är marknaden fortsatt osäker efter pandemin och distributörer och internationella säljagenter har drabbats hårt med resultatet att deras investering i filmerna drastiskt har gått ner.

Under 2024 fick elva långa spelfilmer, sex långa dokumentärer och fem kortfilmer produktionsstöd. Internationell finansiering tenderar att bli mer tidskrävande och i flera projekt, med tidigare löfte om produktionsstöd, drar finansieringen ut på tiden.

Filminstitutets medverkan i internationella organisationer

Filminstitutet är medlem i ett antal internationella organisationer, relevanta för olika delar av verksamheten. Syftet med detta är informationsutbyte och möjlighet att diskutera gemensamma frågor som till exempel filmpolitiska frågor, förhandlingar kring EU-direktiv, internationella samproduktioner, marknadsföringssamarbeten, frågor om distribution och biografverksamhet, datainsamling och filmarvsarbete. En viktig part i sammanhanget är till exempel European Film Agency Directors Association (EFAD), en sammanslutning bestående av direktörerna för Europas filminstitut som bland annat verkar för att tillvarata den audiovisuella industrins villkor gentemot EU. Paraplyorganisationen för de nordiska filminstituten, Scandinavian Films, som under 2024 bytte namn till The Five Nordics, inledde under året ett samarbete med franska Centre national du cinéma et de l'image animée (CNC) som sträcker sig över 2025 och lyfter frågor som samproduktion, talangutveckling, distribution, filmpolicy och hållbarhet.

4.8 Filminstitutets medverkan i internationella organisationer 2024

Organisation	Vem	Funktion
Association des Cinémathèques Européennes (ACE)	Biblioteksassistent, Martin Gillberg	Kontaktperson, ACE/Zulip – Databases & Cataloguing
The Association of Moving Image Archivists (AMIA)	Filmarkivarie, Julia Mettenleiter	Biträdande ordförande, Preservation Committee
European Children's Film Association (ECFA)	Filmkonsulent, Janne Vierth	Board member
European Digital Cinema Forum (EDCF)	Arbetsledande visningstekniker, Jerry Axelsson	Styrelseledamot
European Film Academy (EFA)	Vd, Anna Croneman	Ledamot
	Chef Produktionsstöd, Charlotta Denward	Ledamot
	Presschef, Jan Göransson	Ledamot
	Chef Internationella enheten, Petter Mattsson	Ledamot
	Festivalansvarig, Theo Tsappos	Ledamot
European Film Agency Directors association (EFAD)	Tf vd, Åsa Sjöberg t.o.m. 14/4	Representant
	Vd Anna Croneman fr.o.m 15/4	Representant
European Film Agencies Research Network (EFARN)	Analysansvarig, Josefin Schröder	Representant
Eurimages	Produktionscontroller, Man Chiu Leung Carlson	Suppleant, Board of Management
	Koordinator Kreativa Europa, Ulrika Nisell	Representant, Working Group for Sustainability Strategy
European Film Promotion (EFP)	Chef Internationella enheten, Petter Mattsson	Representant, styrelseledamot fr.o.m. 27/11
Fédération internationale des archives du film (FIAF)	Chef Biblioteket, Mats Skärstrand	Ledamot Cataloguing and Documentation Commission (CDC)
	Curator Cinemateket, Stefan Ramstedt t.o.m 31/8	Ledamot Programming and Access to Collections Commission (PACC)
Nordisk Film & TV Fond	Chef Produktionsstöd, Charlotta Denward fr.o.m 2/5	Styrelseledamot, vice ordförande
	Vd, Anna Croneman fr.o.m 15/4	Styrelsesuppleant
Nordisk Panorama/Nordisk Forum	Festivalansvarig, Jing Haase	Observer
The Five Nordics	Tf vd Åsa Sjöberg t.o.m. 14/4	Styrelseordförande
	Vd, Anna Croneman fr.o.m 15/4	Styrelseordförande
	Chef Internationella enheten, Petter Mattsson	Adjungerad styrelseledamot

Internationella organisationer som Filminstitutet är medlem i, men där Filminstitutets personal inte hade formella uppdrag 2024:

Organisation

European Women's Audiovisual Network (EWA)

Digital Production Partnership (DPP)

4.9 Filminstitutets kostnader för internationella avgifter (mkr)

	2022	2023	2024
Kreativa Europa Desk Media	1,8	1,8	1,9
Internationellt samarbete	21,7	24,7	25,8
Totalt internationella avgifter	23,4	26,5	27,6

Internationellt utbyte och samverkan på filmarvsområdet

Filminstitutet deltog vid 2024 års kongress arrangerad av den internationella filmarkivfederationen FIAF och var även representerade i det vetenskapliga rådet för kongressens symposium samt vid katalogkommissionens möte. Under året var Filminstitutet också aktivt i arbetet med att revidera FIAF:s etiska regler, och deltog i årets upplaga av den europeiska filmarvsorganisationen ACE:s A Season of Classics med den digitalt nyrestaurerade *Ingmarsarvet* (1925). Filminstitutet var även representerat i ett av utskotten i AMIA, en internationell sammanslutning av filmarkivarier, och medarbetare höll föredrag om samlingarnas uppkomst och historia vid en akademisk konferens i Riga.

Det årliga mötet mellan Nordens filmarvsorganisationer ägde 2024 rum i Helsingfors och Tallinn i september. För första gången delade två arkiv på värdskapet – KAVI i Finland och Eesti Filmiarhiiv i Estland. Ett av de ämnen som diskuterades var kris och beredskap som är aktuellt i samtliga deltagande länder, framför allt i värdländerna.

Filmpolitiskt mål 5:

Barn och unga har goda kunskaper om film och rörlig bild och ges möjlighet till eget skapande

Filmpolitiken ska bidra till att barn och unga i hela landet ska ha goda möjligheter att se film och få kunskap om film och rörlig bild. Filmpolitiken ska även bidra till att barn och unga stimuleras till eget skapande. I vår tid, när barn och unga har ständig tillgång till och möjlighet att skapa och kommunicera med rörliga bilder, är kunskap om film viktig för att kunna tolka och förstå sin omvärld. Kunskap om film lägger också en grund för barn och unga att bli framtidens filmskapare, filmarbetare och publik. När Filminstitutet definierar ”kunskap om film” är utgångspunkten att se, samtala och skapa film. Dessa begrepp motsvarar tre kompetenser: kulturell, kritisk och kreativ kompetens.

Barn och unga utgör en stor och differentierad målgrupp och skolan är den institutionen som bäst kan nå barn och unga och tillgodose deras behov av goda kunskaper om film och rörlig bild. Därför arbetar Filminstitutet med att nå barn via skolan genom filmpedagogiken, med fokus på film och inte rörlig bild. Vid sidan om skolan arbetar Filminstitutet även med att möta barn och unga på deras fritid.

Det filmpolitiska målet för barn och unga innefattar två tydliga komponenter; ”goda kunskaper om film och rörlig bild” samt ”möjligheter till eget skapande”. Dessa två delar är delvis sammanlänkade men har även olika förutsättningar. Filminstitutet prioriterar barn och unga som publik i de stöd som fördelas, från produktionsstöd av enskilda barn- och ungdomsfilmer till visning- och distributionsstöd till olika aktörer som distributörer och festivaler. Sedan 1980-talet har Filminstitutet arbetat aktivt med att utveckla eget filmpedagogiskt material i form av filmhandledningar till skolbio- och klassrumsvisningar och 2024 låg fokus på att öka användningen av detta material. Vid sidan om Filminstitutets produktion av filmhandledningar har också allt fler aktörer börjat ta fram egna filmhandledningar. Dessa tillgängliggörs också via Filminstitutet.se för att underlätta för pedagoger att hitta handledningar och få överblick över utbudet. Genom fortbildning för ledare och filmpedagoger i kulturskolan, verkar Filminstitutet för att fler kulturskolor ska erbjuda barn och unga undervisning och utveckling i ämnet film. Den filmpedagogiska kompetens som byggs i kulturskolan kan också fungera som strategisk resurs för skolor och annan fritidsverksamhet i kommunen.

2024 bedrevs arbetet utifrån följande strategier:

- Genom fördelning av stöd stärka de infrastrukturer som krävs för att barn och unga i hela Sverige, i olika visningsfönster, ska kunna se en bredd av filmer från hela världen.
- Samla och utveckla det egna filmpedagogiska materialet och tillgängliggöra det direkt riktat mot barn och unga.
- Öka Filminstitutets kunskap om barn och ungas beteenden kopplat till både den kulturella och kritiska kompetensen.

Under 2024 utvecklades en ny indikator kopplad till den kulturella kompetensen hos unga som kommer att redovisas från och med 2025.

Barn och ungas kunskap om film

Filminstitutets filmhandledningar och övriga pedagogiska material underlättar för pedagoger att arbeta med film och öka elevernas filmkunnighet både i klassrummet och genom skolbioverksamhet. Skolbio, film på biograf under skoltid, ger unga möjligheten att se film från hela världen på biograf, en upplevelse man inte kan ta för givet att de annars skulle få. Under 2024 gjordes en översyn av Filminstitutets filmpedagogiska material på webben och hur de används. Filminstitutets filmhandledningar laddades ner 15 900 gånger under året. Det saknas tillförlitliga siffror för 2023, dock var siffrorna för 2022 betydligt högre, 27 318 nedladdningar. Minskningen beror främst på att Filminstitutet producerat färre handledningar de senaste två åren, till följd av andra prioriteringar.

Både som ett sätt att fortsätta utveckla filmpedagogiska metoder och inhämta kunskap om barn och ungas beteenden kopplat till de kulturella och kritiska kompetenserna, sju sattes under året projektet Filmklubben där två grupper 17-åringar fick se film, analysera och prova på filmkritik tillsammans med en handledare. Projektet, dess resultat och slutsatser kommer att presenteras under 2025.

Filminstitutets arbete med att öka barn och ungas kunskaper om film och rörlig bild samt deras möjligheter till eget skapande vänder sig i första hand till blivande och redan verksamma pedagoger. Detta för att genom pedagogerna nå så många barn och unga som möjligt. Genom samverkan med lärarhögskolor är förhoppningen att blivande lärare ska vara filmkunniga redan när de startar sitt arbetsliv.

Filminstitutet genomförde under hösten 2024 en enkät riktad mot 838 respondenter i åldrarna 15 till 19 år. Enkäten visade att 10 procent av ungdomarna under det senaste året hade sett en svensk film, en äldre film och en utländsk värdefull. Enkäten planeras att genomföras årligen och vara grund för en indikator som kopplar till den kulturella kompetensen hos unga.

Barn och ungas eget skapande

Filmskapande utvecklar den kreativa kompetensen, men också den kritiska. Filminstitutet arbetar genom Nationella nätverket för film i kulturskolan för att barn och unga ska få möjlighet att lära sig använda filmens berättarkomponenter. Nätverket är också ett sätt att möta de svårigheter det innebär för en kulturskola att starta upp ett nytt ämne.

Under 2024 resulterade samarbetet i två webinarier för filmpedagoger. Totalt finns nu 12 sådana inspelade webinarier tillgängliga. Under hösten 2024 arrangerades kunskapsdagarna Kulturskolan – en plats för film i Jönköping, med ledare och pedagoger som huvudmålgrupp. Programmet rymde föreläsningar av professionella filmskapare, goda exempel från kulturskolor i hela landet, utbyten och nätverkande. Dagarna fungerade både som manifestation av den utveckling som skett de senaste tio åren, och som avstamp för fortsatt utveckling på en ny nivå.

Under 2023 erbjöd 47 procent av kulturskolorna kurser i film, oförändrat från 2022. Andelen deltagartillfällen har dock ökat under samma period, från 0,9 procent till 1,1 procent. 4 procent av kulturskolorna erbjöd fördjupningskurser i film.

Stöd till filmkulturell verksamhet för barn och unga

Filminstitutet har i uppdrag att främja filmkunnighet hos barn och unga, att verka för att fler unga nås av värdefull film samt ges möjlighet att utforska det egna skapandet. I linje med detta fördelar Filminstitutet ett stöd som har till syfte att stärka kommunernas riktade filmkulturella arbete för barn och unga.

Under 2024 fördelades stödet fortsatt till projekt kring såväl skapande verksamhet i skola och på fritids, som till skolbio. En positiv tendens är att fler kommuner söker stöd för att starta upp

filmundervisning inom kulturskolan. Ansökningar har beviljats till kommuner spridda över hela landet. På grund av att många beviljade stöd inte kunde användas under pandemiåren har stödmedel återförts till Filminstitutet. Därmed har det funnits möjlighet att bevilja fler ansökningar än föregående år.

5.4 Stöd till filmkulturell verksamhet för barn och unga

	2022	2023	2024
Antal beviljade ärenden	38	37	48
Antal kommuner	33	28	41
Antal regioner	15	13	17
Totala stödbelopp (mkr)	3,0	2,3	4,3

Filmpolitiskt mål 6:

Jämställdhet och mångfald präglar filmområdet

Filminstitutet ska bidra till att främja och upprätthålla jämställdhet och mångfald i svensk filmproduktion. Det sker bland annat genom att skapa likvärdiga förutsättningar för de sökande.

Målet är att stödja utveckling och produktion av film med en mångfald av röster och olika perspektiv som når så många olika publikgrupper som möjligt. En mångfald av röster och berättelser bidrar till att stärka relevansen för svensk film och bidrar på så sätt också till att filmerna når fler målgrupper. Det finns delar av den svenska publiken som inte nås av svensk film, som inte upplever att den angår dem, och det finns fortsatt behov av filmprojekt som intresserar och engagerar fler målgrupper.

Filminstitutet mäter varje år hur jämställdheten sett ut i stödgivningen. Det finns dock inget krav att en viss position i en filmproduktion ska besättas av en kvinna eller en man. Inte heller finns något tvingande kvotsystem. Filminstitutet uppmuntrar till jämställdhet och mångfald i enlighet med det filmpolitiska målet, men respekterar i alla lägen den konstnärliga friheten.

2024 bedrevs arbetet utifrån följande strategier:

- Arbeta mot målet inom ramen för stödgivningen.
- Upprätthålla jämställdhet inom tilldelningen av produktionsstöd.
- Bredda representationen bland mottagare av beviljade stöd.

Indikatorer Filmpolitiskt mål 6:

Andel kvinnliga regissörer: 39% (47%)

Andelen kvinnliga regissörer för samtliga filmer som fått produktionsstöd (exklusive internationella samproduktioner) är en indikator på att jämställdhet präglar filmområdet. 39 procent av filmerna som fick produktionsstöd hade kvinnliga regissörer 2024. I tillägg var tre procent av könet ”annat”.

Andel kvinnliga manusförfattare: 38% (48%)

Andelen kvinnliga manusförfattare för samtliga filmer som fått produktionsstöd (exklusive internationella samproduktioner) är en indikator på att jämställdhet präglar filmområdet. 38 procent av filmerna som fick produktionsstöd hade kvinnliga manusförfattare 2024. I tillägg var två procent av könet ”annat”.

Andel kvinnliga producenter: 57% (46%)

Andelen kvinnliga producenter för samtliga filmer som fått produktionsstöd (exklusive internationella samproduktioner) är en indikator på att jämställdhet präglar filmområdet. 58 procent av filmerna som fick produktionsstöd hade kvinnliga producenter 2024. I tillägg var en procent av könet ”annat”.

För svenska filmer med produktionsstöd sammantaget uppnådde Filminstitutet målen om jämställdhet 2024 för producent men låg något under för regi och manus. Könsfördelningen bedöms vara jämn inom spannet 40–60 procent.

Jämställdheten i produktionsstöd

För de filmer som erhåller produktionsstöd följs könsfördelningen på nyckelpositionerna regissör, manusförfattare och producent löpande upp. Jämställdheten har varierat över åren, sedan uppföljningen infördes, framför allt mellan de olika funktionerna och inom lång spelfilm. Lång dokumentärfilm och kortfilm har generellt haft en stabil och jämnare könsfördelning över åren.

I kategorin marknadsstödda filmer får avsevärt färre filmer stöd, vilket innebär att en enskild film har stor påverkan på jämställdhetsstatistiken. Historiskt har marknadsstödda filmer haft en betydligt lägre andel kvinnor jämfört med långa spelfilmer med stöd av konsulent. 2024 var det inga kvinnor som låg bakom de marknadsstödda filmerna inom nyckelpositionerna regi och manus. För kort dokumentärfilm var det i motsats en överväldigande majoritet kvinnor på samtliga nyckelpositioner.

För svenska filmer med produktionsstöd sammantaget låg könsfördelningen något under målet för regi och manus 2024. En jämn könsfördelning bedöms vara inom spannet 40–60 procent. I Filminstitutets ansökningsförfarande går det även att ange ”annat” som kön utöver kvinna respektive man. Det påverkar andelsnivåerna vilket kan ligga till grund för eventuella justeringar av 40/60-målet framöver.

6.1 Samtliga svenska filmer med produktionsstöd (andel kvinnor)

Stödår	Antal filmer	Regi	Manus	Producent
2022	67	46%	47%	47%
2023	64	47%	48%	46%
2024	74	39%*	38%*	57%*

*I Filminstitutets ansökningsförfarande går det även att ange "annat" som kön utöver kvinna respektive man. Under 2024 var 3% inom regi, 2% inom manus och 1% inom producent i kategorin "annat kön" för samtliga svenska filmer med produktionsstöd. Det innebär att andelen män inom regi var 58%, manus 60% och producent 42%.

6.2 Lång spelfilm med stöd av konsulent (andel kvinnor)

Stödår	Antal filmer	Regi	Manus	Producent
2022	12	50%	46%	49%
2023	10	45%	50%	63%
2024	16	31%*	36%	68%

*I Filminstitutets ansökningsförfarande går det även att ange "annat" som kön utöver kvinna respektive man. Under 2024 var 6% inom regi inom kategorin "annat kön" för långa spelfilmer med stöd av konsulent. Det innebär att andelen män inom regi var 63%.

6.3 Lång dokumentärfilm med stöd av konsulent (andel kvinnor)

Stödår	Antal filmer	Regi	Manus	Producent
2022	14	41%	50%	43%
2023	17	44%	53%	65%
2024	16	31%*	33%	69%

*I Filminstitutets ansökningsförfarande går det även att ange "annat" som kön utöver kvinna respektive man. Under 2024 var 6% inom regi för lång dokumentärfilm med produktionsstöd inom kategorin "annat kön" och 63% män. Inom kategorin manus var 7% "annat kön" och 60% män.

6.4 Kort spelfilm med produktionsstöd (andel kvinnor)

Stödår	Antal filmer	Regi	Manus	Producent
2022	28	46%	43%	45%
2023	24	50%	43%	29%
2024	30	37%	31%	41%

6.5 Kort dokumentärfilm med produktionsstöd (andel kvinnor)

Stödår	Antal filmer	Regi	Manus	Producent
2022	9	67%	67%	56%
2023	9	44%	46%	33%
2024	9	89%	89%	72%*

*I Filminstitutets ansökningsförfarande går det även att ange "annat" som kön utöver kvinna respektive man. Under 2024 var 11% inom producent inom kategorin "annat kön" för kort dokumentärfilm med produktionsstöd. Det innebär att andelen män inom producent var 17%.

Stöd till filmverksamhet på de nationella minoritetsspråken

Filminstitutet har sedan 2017 ett särskilt uppdrag från regeringen att främja tillgången till film för barn och unga på de nationella minoritetsspråken. Filminstitutet har tagit sig an uppgiften bland annat genom att fördela stöd till filmkulturell verksamhet för barn och unga samt spridning och visning av film på de nationella minoritetsspråken. Från 2020 kan kommuner, regioner, producenter, distributörer och visningsarrangörer söka stöd för projekt på de nationella minoritetsspråken och på det sättet bidra till stärkt mångfald på filmområdet.

Under 2024 fick Filminstitutet in totalt nio ansökningar, sju av dessa ansökningar beviljades och majoriteten av dem är för visningsprojekt av film på de olika nationella minoritetsspråken. Två av dessa projekt är för kreativt skapande, ett projekt för barn i mellanstadieålder och ett projekt för tonåringar.

De båda stöden för filmkulturell verksamhet samt spridning och visning har dock inte gett tillräckligt genomslag, därför valde Filminstitutet att ta budget som inte användes till att göra en satsning på produktion av kortfilmer, och därmed bredda repertoaren av film på de nationella minoritetsspråken. Satsningen kommer att utlysas i början av 2025.

Filmverksamhet på de nationella minoritetsspråken gynnas också genom de ordinarie stöden inom distribution och visning som till exempel stöd till filmfestivaler som visar utvalda filmer på minoritetsspråken och stöd till Finlandsinstitutets filmverksamhet.

6.3 Stöd till filmverksamhet på de nationella minoritetsspråken

	2022	2023	2024
Antal beviljade stöd	2	9	7
Fördelat stöd (tkr)	-21*	405	216

*Återförda belopp översteg Uppbokade belopp, det beviljades 145 tkr till de två stöden 2022

Filmpolitiskt mål 7:

Filmen bidrar till att stärka yttrandefriheten och det offentliga samtalet

Filmen som konstform bidrar till att stärka yttrandefriheten och det offentliga samtalet genom en mångfald av berättelser, perspektiv och uttryck. Genom sin särart har filmen unika möjligheter att nå fram och skapa engagemang. Den ger förutsättningar för reflektion och är per definition en del av det offentliga samtalet.

Filminstitutet har en viktig roll i främjandet av såväl yttrandefrihet som det offentliga samtalet genom att möjliggöra såväl produktion som distribution. I arbetet med barn och unga har Filminstitutet en särskild uppgift att ge barn och unga underlag för vidgade perspektiv.

Genom att möjliggöra, skapa och bjuda in till såväl visningar som samtal om film och filmer, bidrar Filminstitutet till filmens deltagande i det offentliga samtalet. Det sker genom fysiska möten som tillgängliggörs digitalt, och via digitala kanaler och arenor.

Genom restaurering och tillgängliggörande av äldre filmer ges möjlighet att förstå samtiden i ett retrospektiv. Filmen har potential att ifrågasätta konventioner, som i historiens ljus är föränderliga. Det i sig ger verktyg att förstå samtiden och möjlighet att reflektera över framtiden. Filmen kan också vara samlande då människor gemensamt delar upplevelsen på biografier, i filmklubbar och andra fönster. Genom att representera svensk film internationellt främjar Filminstitutet yttrandefrihet och det offentliga samtalet även utanför Sverige.

Både lång spelfilm och dokumentär bidrar till genomslag, debatt och samtidskommentarer. Exempelvis *Den sista resan*, *Den svenska torpeden*, *Hypnosen*, *Israel Palestina på svensk tv 1958-1989*, *Passage* och *G - 21 scener från Gottsunda* för att nämna några av titlarna som haft premiär i Sverige under 2024.

2024 bedrevs arbetet utifrån följande strategier:

- Stötta produktion och lansering av film med en mångfald av berättelser och perspektiv som bidrar till det offentliga samtalet.
- Nyttja Filminstitutets publika verksamheter och kontaktytor för att aktivt delta i den pågående samhällsdebatten

Indikatorer Filmpolitiskt mål 7:

Films betydelse: 70% (73%)

Andelen av befolkningen som tycker film är viktigt för att lyfta, skildra eller nyansera aktuella ämnen eller samhällsfrågor är en indikator på att filmen bidrar till att stärka yttrandefriheten och det offentliga samtalet. 70 procent av befolkningen mellan 15 och 74 år svarade i Filminstitutets publikundersökning under fjärde kvartalet 2024 att film är viktigt för att lyfta, skildra eller nyansera aktuella ämnen eller samhällsfrågor. Detta är högre än litteratur (68), musik (64), museer (62), bildkonst (49) samt teater och dans (43).

Filmer som leder till samtal: 31% (34%)

Andelen av publiken som diskuterat en samhällsfråga på grund av de sett en ny (namngiven) svensk film är en indikator på att filmen bidrar till att stärka yttrandefriheten och det offentliga samtalet. I genomsnitt 31 procent av tittarna för nya svenska filmer svarade i Filminstitutets publikundersökningar under 2024 att filmen fick dem att diskutera en samhällsfråga. Motsvarande andel 2023 var 34 procent respektive 19 procent 2022.

Sammanställning indikatorer

Nedan följer en sammanställning av indikatorer för de filmpolitiska målen. För en mer detaljerad beskrivning av indikatorerna se kapitel för respektive filmpolitiskt mål ovan.

8.1 Indikatorer respektive filmpolitiskt mål

	2022	2023	2024
<i>1. Utveckling och produktion av värdefull svensk film sker kontinuerligt och i olika delar av landet</i>			
Marknadsandel svensk film	19%	17%	22%
Regional spridning stöd (andel regioner)	57%	67%	38%
<i>2. Allt fler ser värdefull film som sprids och visas i olika visningsformer i hela landet</i>			
Räckvidd nya svenska filmer (andel av bef.)	11%	9%	8%
Andel kommuner som visat värdefull film på bio	66%	72%	69%
Andel som sett värdefull film	-	44%	47%
<i>3. Filmarvet bevaras, används och utvecklas</i>			
Andel bevarat filmmaterial	92,5%	93,1%	93,4%
Andel tillgänglig film	80%	81%	81%
<i>4. Svensk film sprids alltmer utomlands och kvalificerat internationellt utbyte och samverkan sker på filmområdet</i>			
Antal internationella rättighetsförsäljningar	280	242	570
Antal filmer på internationella festivaler	-	80	72
Internationella filmvisningar (antal)	-	107 000	88 000
<i>6. Jämställdhet och mångfald präglar filmområdet</i>			
Andel kvinnliga regissörer	46%	47%	39%
Andel kvinnliga manusförfattare	47%	48%	38%
Andel kvinnliga producenter	47%	46%	57%
<i>7. Filmen bidrar till att stärka yttrandefriheten och det offentliga samtalet</i>			
Films betydelse (andel som anser film viktigt)	-	73%	70%
Filmer som leder till samtal (andel som diskuterat film)	19%	34%	31%

Kompletterande verksamhet

Förutom att aktivt verka för att den svenska filmpolitiken genomförs har Filminstitutet även andra uppdrag, såsom att samla in statistik, ansvara för omvärldsbevakning och samarbeta och samverka med berörda myndigheter och aktörer. Resultaten från Filminstitutets kompletterande verksamhet 2023 beskrivs nedan.

Nationell samverkan

I enlighet med regeringens riktlinjebeslut för verksamhetsåret 2024 samverkade Filminstitutet under året med berörda myndigheter och aktörer, däribland ideella verksamheter och det civila samhället.

Det Filmpolitiska toppmötet genomfördes 2024 i samverkan mellan Västra Götalandsregionen, Göteborg Film Festival och Filminstitutet. Kulturminister Parisa Liljestrand presenterade direktiv för en ny filmutredning med Eva Bergquist som särskild utredare. Under året har Filminstitutet kontinuerligt bistått Filmutredningen (Ku 2024:01) med kunskap och underlag.

Filminstitutet deltar aktivt i det av Kulturrådet samordnade nationella arbetet inom ramen för kultursamverkansmodellen. I samband med Samverkanskonferensen i september 2024 bjöd Filminstitutet in deltagarna till Filmhuset och presenterade olika delar av verksamheten. För att bygga nätverk mellan svensk, tysk och fransk filmbransch har Filminstitutet även samverkat med Svenska institutet, ett arbete som kommer fortsätta 2025.

Likt tidigare år har Filminstitutet bistått Myndigheten för kulturanalys med metadata och kunskap om film till deras arbete att förbereda för Sveriges officiella statistik inom film. Under 2024 arbetade Filminstitutet och Kungliga biblioteket, inom ramen för en gemensam avsiktsförklaring gällande fördjupat samarbete, med en pilot kring insamling av ny film, lokal-försörjningsfrågor och avvecklingen av Filmarkivet.se.

Filminstitutet samverkar även med Mediemyndigheten kring MIK-frågan och ingår i nätverket MIK-Sverige. Filminstitutet ingår också i Tillväxtverkets myndighetsnätverk kring genomförandet av den regionala utvecklings- och landsbygdspolitiken.

Regional utveckling

Filminstitutet ska bidra till att mål för den regionala utvecklingspolitiken uppnås. Utifrån de nationella filmpolitiska målen stödjer Filminstitutet produktion och talangutveckling, visningsverksamhet samt filmpedagogisk verksamhet i hela landet. Insatserna svarar mot områdena i den nationella strategin för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030¹: likvärdiga möjligheter till boende, arbete och välfärd; kompetensförsörjning och kompetensutveckling; innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande, i hela landet.

---

¹ Skr. 2020/21:133

Inom det filmpolitiska området förs dialog dels med den regionala kulturpolitiska ledningen inom ramen för Kultursamverkansmodellen, dels med intresseorganisationen Filmregionerna som samlar de 19 regionala filmverksamheterna. Under 2024 bjöd Filminstitutet in till två regionala nätverksträffar med olika teman. Nätverksträffarna är ett värdefullt forum för erfarenhetsutbyte, samarbete och fortbildning. Filmregionerna är också representerade i tre av Filminstitutets fyra branschråd som träffas varje halvår.

Nationella nätverket för film i kulturskolan är ytterligare ett exempel på flernivåsamverkan som även omfattar den kommunala nivån. Nätverket är ett initiativ från Filminstitutet och Filmregionerna för att motivera och stödja landets kulturskolor att starta upp och utveckla film som ämne.

Rådsarbetet

Det finns sedan 2017 fyra råd med sakkunniga personer kopplade till Filminstitutet: Rådet för utveckling och produktion, Rådet för distribution och visning, Rådet för filmpedagogiska frågor och Rådet för filmarvsfrågor. Råden har en rådgivande roll i utformningen av de filmpolitiska stöden och i andra för rådsaktörerna relevanta frågor och sammanträder två gånger per år, en gång på våren och en gång på hösten. Under våren 2024 besökte Filminstitutets nya vd och representanter från den pågående filmutredningen samtliga råd.

Rådet för utveckling och produktion hade tre möten under 2024, varav ett extramöte i augusti, med anledning av stödförändringar. På årets första möte deltog även Filminstitutets styrelse.

I Rådet för spridning och visning fortsatte diskussion om reviderade riktlinjer efter remissrunda i slutet av 2023. Ett uppdaterat förslag presenterades under hösten.

Höstens möte med Rådet för filmpedagogiska frågor fokuserade på Filminstitutets ekonomiska läge och de eventuella konsekvenserna för arbetet med barn och unga.

Rådet för filmarvsfrågor fokuserade på filmutredningen. Ett flertal av rådets medlemmar hade även möten utanför de ordinarie för att samordna de deltagande organisationerna i filmarvsfrågor apropå utredningen.

Kreativa Europa Media

Kreativa Europa är EU:s stödprogram för de kulturella och kreativa sektorerna. Den sjuåriga budgeten för åren 2021–2027 är på totalt 2,4 miljarder euro. Kreativa Europa Desk Sverige är ett informationskontor för programmet och arbetar med rådgivning om stödmöjligheter för internationella projekt och sprider information om vidareutbildningar, seminarier och nätverksmöjligheter för branschverksamma. Kontoret ger också ut nyhetsbladet Kreativa Europa i fokus med information om programmet och projekt som fått stöd. Kontoret är uppdelat i en kulturdesk, förlagd till Statens kulturråd och en MEDIA-desk förlagd till Filminstitutet.

Kreativa Europa Desk Sverige samarbetade under 2024 med flertalet organisationer såsom festivaler och marknader, antingen enskilt eller tillsammans med deskkollegor runt om i Europa. Året påbörjades med Göteborgs filmfestival där de nordiska och baltiska deskarna medarrangerade en panel och ett AI-seminarium under TV Drama Vision. Under Tempofestivalen medverkade desken i en panel om finansiering och i enskilda korta möten fanns en möjlighet att informera unga filmare om programmet. Desken var närvarande under Cannes filmfestival. Även där stod möten och information för unga producenter på agendan i form av Young Nordic Producers Club. I Kreativa Europas monter kunde desken ha möten och nätverka med den europeiska branschen inför framtida samarbeten och informatörsuppdrag. Under Venedigs filmfestival arrangerade desken tillsammans med elva andra europeiska deskar ett samtal inom VR, ”When Tech matches creativity”, och under

Nordisk Panorama höll de nordiska och baltiska deskarna i ett seminarium om distribution av dokumentärfilm, ”Beyond the usual suspects”. Desken arrangerade under hösten det årliga Animations-seminariet, en eftermiddag avsedd för bransch och studenter inom animation. 2024 fick 135 personer ta del av work-in-progress, case-studies och panel. I slutet av året samarbetade elva europeiska deskar kring en matchmaking-middag för sjuttio producenter under Baltic Event i Tallinn. Under året var desken även engagerad i träffar med manusnätverket European Writers Desk, Hamburg TV-series Lab och samorganiserade tillsammans med Filminstitutet och European Audiovisual Entrepreneurs (EAVE) lokala grupp i Karlskrona.

Ansökningar till Kreativa Europas stöd har varit många men på grund av ett ovanligt högt söktryck från andra länder har utgången för Sverige inte blivit lika framgångsrik som tidigare. I december 2024 saknades fortfarande ett flertal resultat.

8.1 Beviljade stöd Kreativa Europa Media 2019–2024²

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Antal beviljade ansökningar	41	45	38	42	41	35*
Totalt beviljat stöd (EUR)	4 835 679	3 904 576	4 320 173	5 129 748	4 366 508	4 125 878*

* Alla resultat är inte officiella

Statistik och omvärldsanalys

Statistikinsamling, omvärldsanalys samt uppföljning av svensk filmproduktion och filmpolitiska insatser är utpekade i regeringens riktlinjer till Filminstitutet. En stor del av Filminstitutets statistikinsamling sker löpande genom registreringar i ärendehanteringssystemet som används i stödfördelningen, ekonomisystemet samt Svensk Filmdatabas.

Filminstitutet slöt under 2024 avtal med Filmägarnas kontrollbyrå gällande inköp av biografstatistik och har därmed återigen tillgång till löpande filmstatistik, för första gången sedan 2017. Tillgången till biografstatistik innebär ökade möjligheter för Filminstitutet att bedriva omvärldsanalys, prognosarbete och uppföljning av filmpolitiska insatser. Därutöver innebär det en ökad rättssäkerhet i stödgivningen och betydande minskning i administration av stöd riktade till biografer och distributörer.

Utöver detta samlades det in statistik över tv-tittande i Sverige, utbud av film på olika strömningstjänster i Sverige, samt uppgifter om svensk films internationella biografvisningar och tillgänglighet på utländska strömningstjänster, med hjälp av olika externa dataleverantörer. Utökad statistik samlades in i synnerhet för dokumentärfilmen, vars främsta visningsfönster oftast är annat än biografen. Två större publikundersökningar representativa för den svenska befolkningen mellan 15 och 74 år genomfördes 2024, en i juni och en i december. För första gången utfördes även en särskild undersökning i åldersgruppen 15–19 år med fokus på kunskap om filmen. Planen är att liknande undersökningar ska utföras årligen.

Under året bistod Filminstitutet Filmutredningen (Ku 2024:1) med flertalet underlag rörande bland annat publikbeteenden, svensk films utveckling och den svenska filmmarknadens aktörer. Den årliga rapporten *Filmåret i siffror* belyser svensk filmproduktion ur flera olika aspekter, bland annat volym, representation av olika genrer, finansiering och jämställdhet. Årets rapport innehöll därutöver en fördjupad analys av publikens beteende och attityder avseende biografbesök och filmtittande före och efter pandemin. Filminstitutet publicerade även en analys av *Filmmarknadens*

² Länk till resultatsidan: [EU Funding & Tenders Portal](#)

aktörer som tagits fram genom insamling av finansiella nyckeltal för svenska bolag inom filmproduktion, distribution, biografverksamhet, tv och strömningstjänster. Filminstitutet bidrog också till internationell filmstatistik genom underlag bland annat till European Audiovisual Observatory (EAO).

Stiftelsen Svenska Filminstitutet

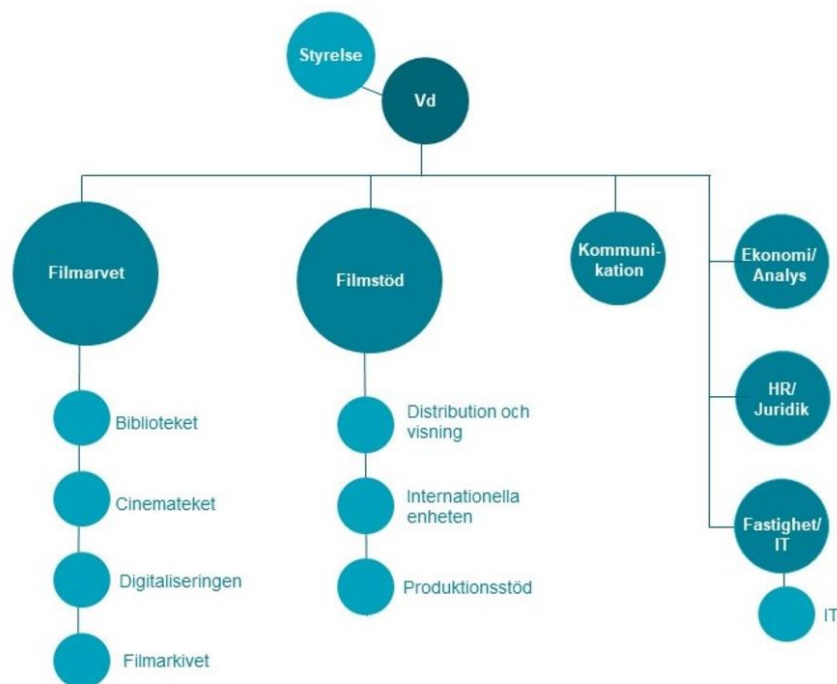
Organisation

Filminstitutets ledarskap har till stor del reformerats, då många nya chefer tillträtt sina poster under 2024. Året inleddes med en tillförordnad vd, Åsa Sjöberg, som avslutade sitt uppdrag i samband med att Anna Croneman, tillträdde som vd den 15 april. I övrigt påbörjade ny fastighetschef och ny enhetschef för Produktionsstöd sina anställningar under våren och ny kommunikationschef och ny IT-chef under början av hösten. Därefter tillsattes två tillförordnade chefer på enheterna Digitaliseringen och Filmarkivet.

Filminstitutets ekonomi har varit ansträngd under en längre tid och många insatser har gjorts för att stävja utvecklingen. Dessa insatser har tyvärr inte räckt och Filminstitutet nödgades säga upp personal under 2024. Det rörde sig om totalt 20 tjänster, fyra vakanser som inte tillsattes och 16 uppsägningar. Befattningar som påverkades var främst av administrativ karaktär.

Sjukskrivningstalen sjönk under 2024 till 1,04 procent (2,51 procent 2023). Medelantalet för antalet anställda var 124 under 2024 (132 anställda 2023).³

Organisationsschema

³ Medelantalet anställda är framräknat baserat på närvaro, vilket innebär att sjukdagar, föräldradedighet och annan frånvaro utom semester, dragits av från varje tjänst.

Förbättrad styrning, uppföljning och en ekonomi i balans

Fokus under 2024 var att skapa förutsättningar för Filminstitutet att uppfylla de sju filmpolitiska målen på ett mer effektivt sätt och förbli relevant. Det var ett övergripande arbete som genomsyrat alla led, i verksamhetsplanering, budgetarbete, löpande uppföljning och rapportering. Syftet var att tydligare styra verksamhetens insatser mot måluppfyllnad utifrån tillgängliga resurser. Under året införde Filminstitutet tertialsvis uppföljning och rapportering av verksamhetens indikatorer till styrelsen. Verksamhetsplaneringen förbättrades med ett tydligare definierat ansvar och tidplan, där de övergripande strategierna och indikatorerna per filmpolitiskt mål pekar ut den strategiska inriktningen. Att nå en ekonomi i balans var ett prioriterat område under året och utöver neddragning av 20 tjänster vidtogs även andra besparingsåtgärder, till exempel nedläggning av labbet i Rotebro, samt reducering av externa tjänster, konferenser och seminarier. Upplägget för stiftelsens kapitalförvaltning sågs över vilket resulterade i beslut om diskretionär förvaltning hos en annan bank än tidigare, med avsikten att få en så god avkastning och riskspridning som möjligt i portföljen.

Hållbarhet

Filminstitutet fokuserar i sitt hållbarhetsarbete på de av FN:s globala mål som ligger närmast i linje med uppdraget; mål 4 om god utbildning för alla, mål 5 om jämställdhet och mål 10 om minskad ojämlikhet. De utvalda målen svarar mot flera av de filmpolitiska målen. 2023 började Filminstitutet även att arbeta mer strukturerat gentemot mål som svarar mot miljö och ekologisk hållbarhet, såsom mål 12 om hållbar konsumtion och produktion samt mål 13 om att minska klimatförändringarna. Utöver Agenda 2030 definierar Filminstitutet området hållbarhet utifrån de kriterier som uppställs i kraven för hållbarhetsrapportering.⁴

Filminstitutet eftersträvar ett hållbarhetsperspektiv i all verksamhet och hållbarhet ska prägla arbetssätt och beteenden hos de anställda. Miljö- och hållbarhetsfrågor är starkt knutna till verksamheten och Filminstitutet strävar efter att ta miljöhänsyn i alla steg, från resor, inköp till förvaltning av sina fastigheter.

Under 2024 implementerades ett internt miljöledningssystem vilken innefattade att ta fram ett flertal dokument, bland annat en miljöutredning som identifierade betydande miljöaspekter, positiva likväl som negativa, miljö- och hållbarhetspolicy, mål- och handlingsplan samt miljölagsförteckning. I samband med detta erhöll Filminstitutet en miljödiplomering enligt Svensk Miljöbas.

Vad gäller externt hållbarhetsarbete med syfte att stimulera den gröna omställningen i filmbranschen fortsatte samarbetet med relevanta branschaktörer både i Sverige och i Norden. I Sverige framför allt genom Branschrådet för ekologisk hållbarhet som sammankallas av Film & TV-producenterna och som inkluderar tv-kanaler, streamers, produktionscentra, fackförbundet Scen & Film, produktionsbolag med flera. Med syfte att öka medvetenheten kring ekologisk hållbarhet arrangerades i april en uppskattad och välbesökt inspirationsdag på Filmhuset i Stockholm.

I Norden fortsatte hållbarhetssamarbetet mellan de nordiska filminstituten inom The Five Nordics (tidigare Scandinavian Films). Tillsammans med Nordisk Film & TV-fond finansierades en studie av det danska hållbarhetskonsultbolaget The Footprint Firm som fick i uppdrag att studera möjligheterna att i Norden implementera en nordisk ekologisk standard (NES) utifrån en fungerande tysk förlaga. Under senare delen av 2024 fördes samtal med relevanta nyckelintressenter i den nordiska film- och tv-branschen med målsättning att samlas kring en och samma standard vad gäller hållbarhetskrav.

---

⁴ Årsredovisningslagen 1995:1554

Filminstitutets byggnader

Filmhuset ägs och förvaltas av Filminstitutet sedan 1972 och står på mark som ägs av Statens fastighetsverk. Huset skapades genom medel från det första filmavtalet, som då helt finansierade Filminstitutets verksamhet. Huset innehåller lokaler och utrustning som är förutsättningar för exempelvis filmarvsverksamheten. Det innebär att byggnaden har en avgörande funktion för att de filmpolitiska målen ska kunna uppfyllas. Förutom Filmhuset äger Filminstitutet även en fastighet i Rotebro utanför Stockholm samt ett nitratmagasin i Grängesberg.

Under 2021 påbörjade Filminstitutet arbetet för att skapa bättre förutsättningar för Filmhuset som en central mötesplats för kunskapsgenerering och inspiration kring film. Detta arbete fortgår löpande och under 2024 rustades Bio Victor med en ny ljudanläggning och ny matta. I januari 2024 flyttade Kulturrådet tillbaka till sina nyrenoverade lokaler på plan 6. Under året slutfördes även upprustning av den yttre miljön vid entrérampen och laddplatser installerades på parkeringsytan och i garaget. Filminstitutet erhöll investeringsbidrag för laddplatserna.

Problem relaterade till arkivverksamheten har identifierats i samtliga tre fastigheter. Under 2024 togs ett yt- och lokalprogram fram som grund för en framtagna arbetshypotes hur den fysiska filmhantering och arkivverksamheten kan lösas i framtiden. Filminstitutet uppskattar att de omfattande arkiven med film och filmrelaterade material behöver flyttas till andra lokaler inom tio år.

Ekonomisk översikt 2022–2024

Filminstitutet, mkr	2022	2023	2024
Anslag stöd och kultur	551,7	552,3	553,3
Extra anslag stöd och kultur	55,0	-	-
Krisstöd	20,0	-	-
Övriga anslag	1,7	1,2	1,4
Totalt anslag	628,4	553,4	554,7
Stöd till internationell lansering och distribution -	10,5 -	8,2 -	8,5
Stärka biografstrukturen i Sverige	- 34,7 -	33,2 -	26,1
Lansering	- 17,9 -	32,7 -	17,0
Distribution och visning av film i Sverige	- 26,8 -	26,7 -	23,4
Bolagsutveckling och kontinuitet	- 1,6 -	4,1 -	2,7
Covid-19 krisstöd	- 172,5 -	5,4 -	1,6
Främjande	- 4,5 -	4,3 -	6,1
Stöd till lansering, distribution och visning -	257,9 -	106,4 -	73,7
Kortfilm och nya format	- 6,9 -	10,1 -	8,4
Dokumentärfilm	- 50,2 -	44,2 -	37,2
Spelfilm	- 189,1 -	194,6 -	172,3
Talangutveckling	- 1,5 -	1,8 -	1,4
Efterhandsstöd	- 102,2 -	82,5 -	74,2
Bolagsutveckling och kontinuitet	- 43,0 -	14,5 -	14,5
Covid-19 krisstöd	- 52,3 -	44,2 -	0,4
Främjande	- 3,2 -	4,3 -	4,1
Stödreserv	- 3,1 -	0,2 -	4,1
Stöd till utveckling och produktion -	445,3 -	396,0 -	308,2
Totalt stöd -	713,8 -	510,6 -	390,4
Distribution och visning	- 7,8 -	7,2 -	7,3
Internationella enheten	- 5,7 -	8,0 -	6,7
Produktionsstöd	- 20,6 -	18,1 -	18,7
Filmstöd	- 4,0 -	4,7 -	4,9
Administration stöd -	38,2 -	37,9 -	37,6
Kreativa Europa Desk Media	- 1,8 -	1,8 -	1,9
Internationellt samarbete	- 21,7 -	24,7 -	25,8
Internationella avgifter -	23,4 -	26,5 -	27,6

Biblioteket	-	14,6	-	14,6	-	15,4
Digitalisering	-	12,5	-	12,7	-	12,9
Filmarkivet	-	13,3	-	13,7	-	18,0
Cinemateket	-	21,9	-	17,2	-	17,8
Filmarvet	-	1,4	-	1,5	-	2,2
Filmarvet	-	63,8	-	59,7	-	66,3
Kommunikation	-	17,0	-	14,2	-	15,3
Fastighet och internservice*		0,8	-	1,1	-	0,6
Administration och ledning	-	37,6	-	51,0	-	44,3
Verksamhetsstöd och ledning	-	53,8	-	66,3	-	60,2
Finansiella poster		7,2		21,7		27,2
Övrigt	-	0,9	-	0,8	-	0
Resultat före ändamålsbestämda medel	-	258,2	-	126,8	-	0,4
Återföring ändamålsbestämda medel fr.föreg.år		521,9		223,4		95,6
Årets ändamålsbestämda medel	-	223,4	-	95,6	-	94,3
Förändring ändamålsbestämda medel		298,5		127,8		127,8
Resultat efter ändamålsbestämda medel		40,3		1,0		0,8

*Kontorshyra om 15 mkr har interndeberaters verksamheten från Fastighetsenheten under 2024, samt 8,3 mkr för Filmarvets arkiv.

Årets resultat inklusive nyttjande av ändamålsbestämda medel för stiftelsen uppgår till 0,8 mkr 2024. Kostnadsökningar från inflation, avtalsenliga löneökningar och en höjd tomträtt har till stor del kompenseras av högre ränteintäkter från kapitalplaceringarna än tidigare.

De uppbokade stöden har minskat jämfört mot föregående år på grund av en utfasning av tidigare erhållna krismedel. Totalt förs 94,3 mkr outnyttjade stödmedel över som ändamålsbestämda medel till 2025, vilket är en minskning med 1,3 mkr jämfört med föregående år. Ändamålsbestämda medel är "öronmärkta" för respektive ändamål inom eget kapital.

Intäkter utöver det ordinarie statliga bidraget 2024

Verksamhet	Källa	Belopp tkr
Nationella minoritetsspråk	Regeringen	1 500
Bidrag till regional kulturverksamhet	Regeringen	1 580
Stöd till Biblioteket	Stockholms universitet	339
Kreativa Europa Media Desk	EU	1 084

Källor

Data från Filminstitutet inklusive Svensk Filmdatabas

Filmägarnas kontrollbyrå, biografstatistik helår 2024

European Commission, Projects and Results: <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/projects-results>

Google Analytics, webbstatistik

Gravity, utbud av svenska filmer på strömningstjänster i Sverige

Mediamätning i Skandinavien AB, tv-tittande Guldbaggen

Statens kulturråd, *Kulturskolan i siffror - sammanfattning av statistik 2023*, Statens kulturråd 2024

Usheru, Internationell visningsstatistik

Svenska Filminstitutet

Box 271 26

102 52 Stockholm

Telefon 08-665 11 00

filminstitutet.se

